

**KRONIKA
MESTA
ŽIAR NAD HRONOM**

Rok 2011

**Toto pokračovanie KRONIKY MESTA ŽIAR NAD HRONOM obsahuje záznamy
za rok 2011 v tlačeneom vydaní v počte strán 48**

odtlačok pečate mesta

**PaedDr. Veronika Balážová
poslankyňa MsZ**

**Mgr. Peter Antal
zast. primátor**

**Mgr. Eva Tóthová
kronikárka**

Udalosti v meste Žiar nad Hronom za rok 2011 zapísala Mgr. Eva Tóthová nar. 26. 9. 1954.

OBSAH :

Významné udalosti vo svete	1
Významné udalosti na Slovensku	2
Významné udalosti v meste	3
Mestská samospráva	3
Rokovania MsZ	5
Z rozpočtu mesta	13
Významné návštevy mesta	15
Zmeny tváre mesta	16
Obyvatelia	18
Verejno-spoločenský život	18
Významné výročia v r. 2011	20
Štátna správa	22
Podniky a podnikatelia v meste	23
Školstvo	25
Kultúra	27
Duchovný život	32
Politické strany, občianske združenia, nadácie	33
Zdravotníctvo a sociálne veci	35
Životné prostredie	38
Šport	41
Počasie	45
Mimoriadne udalosti a zaujímavosti	46
Použité skratky	48

VÝZNAMNÉ UDALOSTI

VÝZNAMNÉ UDALOSTI VO SVETE

- EISTEINOVA TEÓRIA RELATIVITY BOLA SPOCHYBNENÁ** V septembri 2011 sa objavili správy, že taliansky experiment Opera narazil na častice, ktoré sa pohybovali o malý kúsok rýchlejšie ako svetlo. Zo zdroja v Černe dorazili neutrína skôr, ako je to teoreticky vôbec možné. Výsledok vedcov zaskočil, no rovnaký ostal aj po polročnom overovaní. Ak sa potvrdia ďalšie pokusy, znamenalo by to, že sa Einstein mýlil.
- VEDCI SÚ O KROK BLIŽŠIE K VYNÁJDENIU PROTILÁTKY PROTI VÍRUSU HIV** Boj s vírusom HIV a následne aj s AIDS sme doposiaľ nevyhrali. Prelomom by však mohla byť experimentálna liečba, ktorú vedci vyskúšali na myšiach. Jej úspešnosť je veľká, no problémom je, že jej podstata spočíva v rozsiahlom zásahu do DNA.
- TERORISTICKÝ ÚTOK V DOMODEVOVE** Dvadsaťročný študent účtovníctva Magomed Jevlojev odpálil bombu v odletovej hale najvyťaženejšieho letiska Domodedovo v Moskve. Bomba zabila 36 ľudí a ďalších 180 zranila. Svedkami útoku boli aj Slováci - herci Ľuboš Kostelný a Zuzana Fialová. Tú zasiahli črepiny a šokovaná skončila v nemocnici. Atentát si objednal v januári vodca čečenských povstalcov Doku Umarov.
- NIČIVÉ ZEMETRASENIE V JAPONSKU** Najhoršou prírodnou katastrofou roka 2011 bolo zemetrasenie pri severovýchodnom pobreží Japonska so silou deväť stupňov Richtrovej škály. Tragédia z 11. marca bola pre Japoncov trojitou pohromou: Zemetrasenie spustilo ničivú vlnu cunami, ktorá zrovnala so zemou množstvo pobrežných obcí. Morské vlny dosahovali výšku 10 metrov. Počet mŕtvych sa rátal na tisíce, niektoré mestá zmizli z povrchu zemskeho.
- KRÁLOVSKÁ SVADBA** Ostro sledovaná a dlho očakávaná kráľovská svadba princa Williama a Kate Middleton sa konala vo Westminsterском opátstve 29. apríla. Mladomanželia po obrade prijali vojvodský titul. Nevesta si svojím pôvabom, krásnymi šatami a nežnou kyticou z konvalíniiek podmanila celý svet. Veľkolepý obrad vysielali v priamom prenose televízie po celom svete a bol označovaný ako najpozitívnejšia udalosť roku 2011.
- AMERIČANOM SA PODARILO ZLIKVIDOVAŤ USÁMA BIN LÁDINA** Špeciálne komando v Pakistane zabilo v máji najhľadanejšieho teroristu sveta Usámu bin Ládina. Ten zosnoval útoky z 11. septembra 2001 v New Yorku a Washingtone. Podľa americkej televízie ho zabil v dome neďaleko pakistanskej metropoly Islamabad. Z bin Ládinovho tela následne Američania odobrali vzorky DNA a potom ho z lietadlovej lode vyhodili do mora. Dôkazový materiál o akcii však chýba a jeho stúpenci sú presvedčení o tom, že je stále nažive.

**MASOVÝ VRAH
V NÓRSKU
ZABIL 77 EUDÍ**

Hlavným mestom Oslo otriasla v júli mohutná explózia. Zničila niekoľko vládnych budov. Následne médiá informovali o šialenej streľbe v mládežníckom letnom tábore Robotníckej strany na ostrove Utöya. Hrozivá tragédia si vyžiadala až 77 obetí. Všetko mal na svedomí 32-ročný Nór Anders Behring Breivik. Muž s radikálnymi protimoslimskými názormi.

**ZOMREL
VÁCLAV HAVEL**

Posledný československý a prvý český prezident zomrel 18. decembra. Česko zmieril s Nemcami a dostal ho do Európskej únie i NATO a nikdy mu nebolo ľahostajné, čo sa dialo na Slovensku. Bol zároveň českým spisovateľom a dramatikom, jedným z prvých hovorcov Charty 77, vedúcou osobnosťou politických zmien v novembri 1989.

VÝZNAMNÉ UDALOSTI NA SLOVENSKU

**V TATRÁCH
OBJAVILI STOPY PO
DINOSAUROCH**

Po viac ako tridsiatich rokoch objavili v Tatrách ďalšie stopy dinosaurov. Nové fosílie našli vedci na poľskej i slovenskej strane, sedem nových typov objavili v Červenom úplaze v Tichej doline. Slovenskí geológovia objavili stopy dinosaurov na našom území naposledy v roku 1976.

**SLOVENSKÚ VLÁDU
POLOŽIL EUROVAL**

Pravicový kabinet Ivety Radičovej (SDKÚ) skončil v októbri len po vyše ročnom pôsobení. Premiérka v parlamente spojila schvaľovanie Eurovalu, na ktorom sa koalícia nevedela dohodnúť, s hlasovaním o dôvere. Zo 124 prítomných poslancov za dôveru a Euroval hlasovalo len 55. Za nehlasovala ani koaličná SaS Richarda Sulíka.

**VÝPOVEDE
LEKÁROV
OCHROMILI
SLOVENSKO**

Protestná akcia slovenských lekárov za zvýšenie plátov vyvrcholila hromadnou výpoveďou vyše 2 000 lekárov a kolapsom pri zabezpečení zdravotnej starostlivosti na Slovensku (začiatok decembra 2011). Slovenské zdravotníctvo bolo doslova ochromené. Na jeho záchranu vláda vyhlásila núdzový stav, počas ktorého nemalo lekárov protestne ochorelo, aby sa vyhli službe. Na pomoc dorazili vojenský lekári z Česka. Stav ohrozenia po troch dňoch ukončilo memorandum, ktoré podpísala premiérka Iveta Radičová (SDKÚ) a šéf Lekárskeho odborového združenia Marián Kollár. Vláda sa zaviazala, že nebude transformovať nemocnice na akciové spoločnosti, v troch termínoch zvýši lekárom minimálnu mzdu, bude preplácať nadčasy a dofinancuje nemocnice.

**SČÍTANIE
OBYVATEĽOV,
DOMOVA BYTOV
2011**

Štatistický úrad začiatkom roka ohlasoval sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011 ako akciu desaťročia. Ani sedem mesiacov po jeho skončení však z projektu za 30 miliónov eur nebol známy žiaden údaj. Prípravu sčítania pred jeho spustením kritizovali ministerstvo vnútra i samosprávy, ktoré v zastaralých mapách štatistikov nevedeli nájsť domy, ulice i celé štvrte.

Dôveryhodnosť akcie však spochybnil najmä Úrad na ochranu osobných údajov, ktorý v predvečer rozhodujúceho okamihu sčítania varoval, že zisťovanie údajov nebude anonymné. Stanovisko neskôr zrušila

Generálna prokuratúra, pochybnosti verejnosti ostali. Komisárom tlačivá neodovzdali desaťtisíce ľudí, ďalší ich odovzdávali prázdne alebo nesprávne vyplnené. Výsledky akcie desaťročia plánujú štatistici oznámiť začiatkom roka 2012.

ŠTRAJK UČITEĽOV

V septembri učitelia štrajkovali za vyššie platy.

29. 4. – 15. 5. 2012

MAJSTROVSTVÁ

SVETA

V LADOVOM HOKEJI

BRATISLAVA,

KOŠICE

V histórii samostatného Slovenska to boli prvé majstrovstvá sveta v tomto športe.

VÝZNAMNÉ UDALOSTI V MESTE

28. 1. 2011

bolo v meste zaznamenané slabé zemetrasenie (centrum bolo v Maďarsku).

160. výročie

príchodu Š. Moysesu do Sv. Kríža.

27. 5. 2011

odovzdanie parkovej časti nového Námestia Matice slovenskej.

MESTSKÁ SAMOSPRÁVA

POSLANECKÁ MIESTNOSŤ

Poslanecká miestnosť je k dispozícii obyvateľom mesta od 1. februára 2011 v budove bývalého okresného úradu na Námestí Matice slovenskej. Volení zástupcovia mesta chcú takýmto spôsobom zlepšiť komunikáciu s občanmi. Poslanci očakávajú priame podnety, návrhy a pripomienky od obyvateľov, čo by malo prispieť ku konštruktívnejšiemu riešeniu problémov v meste. V poslaneckej miestnosti bude priestor aj na rokovanie stálych komisií pri MsZ.

ZOZNAM ÚSPEŠNÝCH PROJEKTOV MESTA V R. 2011

(Projekty začínajúce, pretrvávajúce a končiacie v r. 2011)

Názov projektu:	Centrum zhodnocovania odpadov Žiar nad Hronom
Operačný program:	Operačný program životné prostredie
Celkové schválené náklady:	19 999 840,75 €
Nenávratný finančný príspevok:	18 999 848,71 €
Spolufinancovanie:	999 992,04 €
Doba realizácie projektu:	32 mesiacov

Názov projektu: **Intenzifikácia separovaného zberu v Žiari nad Hronom**
Operačný program: **Operačný program životné prostredie**
Celkové schválené náklady: **3 251 140,81 €**
Nenávratný finančný príspevok: **3 088 583,77 €**
Neoprávnené náklady: **41 687,94 €**
Spolufinancovanie: **162 557,04 €**
Termín ukončenia projektu: **30. 6. 2011**

Názov projektu: **Komunitná a terénna sociálna práca v meste Žiar n/Hr. II**
Operačný program: **Zamestnanosť a sociálna inklúzia**
Nenávratný finančný príspevok: **55 191,74 €**
Spolufinancovanie mesta: **2759,59**
Trvanie projektu: **1. 11. 2010 - 31. 10. 2012**

Názov projektu: **Rekonštrukcia a modernizácia Materskej školy na Ul. Dr. Janského č. 8 Žiar nad Hronom**
Operačný program: **Regionálny operačný program**
Výška celkových investičných výdavkov: **1 955 862,29 €**
Celkové oprávnené výdavky: **1 839 155,65 €**
Nenávratný finančný príspevok: **1 747 197,87 €**
Neoprávnené náklady: **116 706,64 €**
Spolufinancovanie: **91 957,78 €**
Doba realizácie projektu: **18 mesiacov**
Aktuálny stav: **projekt je ukončený**

Názov projektu: **Revitalizácia centrálnej mestskej zóny Žiar nad Hronom**
Operačný program: **Regionálny operačný program**
Celkové schválené náklady: **1 656 150,92 €**
Nenávratný finančný príspevok: **1 573 343,37 €**
Spolufinancovanie: **82 807,55 €**
Termín ukončenia projektu: **4/2011**

Názov projektu: **Uzatvorenie a rekultivácia skládky odpadov Horné Opatovce Žiar nad Hronom**
Operačný program: **Operačný program životné prostredie**
Celkové schválené náklady: **3 972 230,45 €**
Nenávratný finančný príspevok: **3 773 118,93 €**
Spolufinancovanie: **198 621,52 €**
Termín ukončenia projektu: **31. 3. 2012**

Názov projektu: **Zlepšenie kvality ovzdušia v Žiari nad Hronom**
Operačný program: **Operačný program životné prostredie**
Celkové schválené náklady: **1 782 111,00 €**
Nenávratný finančný príspevok: **1 693 005,45 €**
Spolufinancovanie mesta: **89 105,00 €**
Doba realizácie projektu: **13 mesiacov**
Aktuálny stav: **projekt je ukončený**

ZOZNAM INVESTIČNÝCH AKCIÍ MESTA ŽIAR NAD HRONOM V ROKU 2011

INVESTIČNÁ AKCIA	SUMA
Nákup softvéru, moduly - kapitálový výdavok	2 338 €
Nákup výpočtovej techniky - kapitálový výdavok	7 535 €
Optika - koncová inštalácia zariadení	41 662 €
Upgrade ISS	5 314 €
Nákup GPS-pre vozidlá z intenzifikácie	24 167 €
Projekt Zlepšenie kvality ovzdušia - nákup vozidiel	1 738 200 €
Revitalizácia centrálnej mestskej zóny	881 505 €
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	30 000 €
Výkup pozemkov	279 €
Kúpa nájomných bytov	256 980 €
Komunikačná infraštruktúra	7 403 €
Projektová dokumentácia - kontajnerové byty	23 854 €
Dotácia na rekonštrukciu bazéna krytej plavárne	4 850 €
MsKC - Klimatizačná jednotka	7 914 €
MsKC - oplatenie	8 758 €
MsKC - rekonštrukcia strechy	9 470 €
SPOLU	3 050 229 €

ROKOVANIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Významné záležitosti, ktoré boli predmetom rokovaní MsZ v r. 2011:

MsZ 24. 2. 2011

- zriadilo vo volebnom období 2010 – 2014 nasledovné stále komisie pri Mestskom zastupiteľstve v Žiari nad Hronom:
  1. **Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov**
Predseda: MUDr. Richard Rišňovský
  2. **Normotvorná komisia**
Predseda: Mgr. Peter Antal
  3. **Komisia pre posúdenie a schválenie zápisov do kroniky mesta**
Predsedníčka: PaedDr. Veronika Balážová
  4. **Komisia pre hodnotenie projektov a dotácií z rozpočtu mesta**
Predsedníčka: Ing. Mária Biesová
  5. **Komisia pre financie a ekonomiku**
Predseda: Ing. Ján Vinarčík
  6. **Komisia pre životné prostredie, odpadové hospodárstvo a dopravu**
Predsedníčka: Ing. Mária Biesová
  7. **Komisia pre sociálne veci a rodinu**
Predsedníčka: MUDr. Lýdia Cígerová
  8. **Komisia pre školstvo a kultúru**
Predsedníčka: Mgr. Katarína Dekýšová
  9. **Komisia pre šport a mládež**

Predseda: Mgr. Norbert Nagy

- **schválilo:**
  - nový rokovací poriadok komisií Mestského zastupiteľstva v Žiari nad Hronom,
  - miesto na uzavretie manželstva mimo úradne určenej miestnosti – exteriérové priestory mesta Žiar nad Hronom,
  - cenník obradu uzavretia manželstva mimo úradne určenej miestnosti,
  - zmenu odmeňovacieho poriadku poslancov MsZ v Žiari nad Hronom a ďalších osôb vykonávajúcich úlohy ZPOZU,
  - VZN, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č.8/2009 o výške dotácie na prevádzku a mzdy na žiaka základnej umeleckej školy, dieťa materskej školy a dieťa školského zariadenia na príslušný kalendárny rok,
  - Všeobecne záväzné nariadenie Trhový poriadok pre Novú tržnicu,
  - Všeobecne záväzné nariadenie Trhový poriadok pre príležitostný mestský trh,
  - minimálnu ročnú sadzbu nájmu za prenájom nebytových priestorov za 1m², stanovuje sa podľa účelu využitia – priestory využívané na služby v cene v lokalite A 56,82 €, v lokalite B 34 €, v lokalite C 24 €,
  - Všeobecne záväzné nariadenie - Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom mesta Žiar nad Hronom,
  - priamy predaj, zámery predaja a prenájmy nehnuteľností - pozemkov v KÚ Žiar nad Hronom,
  - prestavbu a prístavbu existujúcej stavby – sociálne zariadenie so súpisným číslom 1287, postavenej na pozemku CKN parcely č. 1918/2, zapísanej na LV č. 1136 v kat. území Žiar nad Hronom v zmysle projektovej dokumentácie stavby „Cukráreň a cukrárenská výroba“,
  - prenájom zimného štadióna za 1,00 € do 31. 12. 2045 spoločnosti Sport Trend s. r. o. a štúdiu Zníženie energetickej náročnosti, ktorú má táto spoločnosť zabezpečiť,
  - odvolanie Mgr. Romana Zaťka z funkcie predsedu a člena dozornej rady obchodnej spoločnosti TECHNICKÉ SLUŽBY Žiar nad Hronom, spol. s r. o., a namiesto neho schválilo MUDr. Lýdiu Cígerovú,

- **neschválilo:**
  - návrh na rozpočtové opatrenie mesta č. 1/2011, ktoré predstavuje zníženie celkového rozpočtu mesta na strane príjmov ako aj výdavkov o sumu 100 000 Eur,
  - priamy predaj pozemku nachádzajúceho sa v katastrálnom území Žiar nad Hronom, vytvoreného z pôvodnej EKN parcely č. 536/1, vedenej ako ostatná plocha o celkovej výmere 17 909 m², zapísanej na liste vlastníctva č. 3327 na základe geometrického plánu č. 35302551-02/2011, úradne overeného Správou katastra Žiar nad Hronom dňa 17.01.2011 a to: diel č. 3 o výmere 44 m², ktorý zároveň vytvára CKN parcelu č. 2034/32 – zastavaná plocha o celkovej výmere 44 m², predaj pozemku nachádzajúceho sa v katastrálnom území Žiar nad Hronom, vytvoreného na základe geometrického plánu č. 36636029-205/2010, úradne overeného Správou katastra Žiar nad Hronom dňa 17.09.2010 a to: CKN parcely č. 1149/166 – zastavaná plocha o celkovej výmere 364 m², oddelenej z pôvodnej CKN parcely č. 1149/5, vedenej ako zastavaná plocha a nádvorie o celkovej výmere 51132 m², zapísanej na liste vlastníctva č. 1136,

- **odvolalo:** - zástupcov zriaďovateľa delegovaných do samosprávnych orgánov škôl a školských zariadení,
- **delegovalo** - zástupcov zriaďovateľa do samosprávnych orgánov škôl a školských zariadení.

MsZ 5. 5. 2011

- **zobralo na vedomie:**
  - Správu o činnosti Mestskej polície Žiar nad Hronom za rok 2010,
  - Informáciu o obchodných spoločnostiach s účasťou Mesta Žiar nad Hronom a o príspevkovej organizácii Mesta Žiar nad Hronom,
  - Správu o činnosti Mestského kultúrneho centra v Žiari nad Hronom za r. 2010,
  - Výročnú správu obchodnej spoločnosti TS Žiar nad Hronom, spol. s r.o.,
  - Správu o výsledkoch hospodárenia spoločnosti Mestský športový klub Žiar nad Hronom, spol. s r. o. za rok 2010,
  - Informáciu o stave kroniky mesta Žiar nad Hronom ku dňu 20. 4. 2011,
  - Správu o činnosti Koordinátora práce s mládežou,
  - Informáciu o plnení zmluvy o prevádzkovaní pohrebísk spoločnosťou GRREI, s. r. o.,
- **schválilo:**
  - 1. zmenu rozpočtu mesta Žiar nad Hronom na rok 2011 v zmysle predloženého materiálu,
  - celkové hospodárenie mesta Žiar nad Hronom za rok 2010 bez výhrad,
  - odvolanie konateľa obchodnej spoločnosti – Mestský športový klub Žiar nad Hronom, spol. s r. o. - Jána Žiaka, trvale bytom A. Dubčeka 379/43, 965 01 Žiar nad Hronom a vymenovanie nového konateľa tejto spoločnosti - Norberta Nagya,
  - odvolanie členov dozornej rady obchodnej spoločnosti – Mestský športový klub Žiar nad Hronom, spol. s r. o. Mgr. Romana Zaťka a Boženy Mikulčíkovej a namiesto nich schvaľuje vymenovanie členov dozornej rady Ing. Emila Vozára a MUDr. Richarda Rišňovského,
  - konateľa obchodnej spoločnosti TECHNICKÉ SLUŽBY Žiar nad Hronom, spol. s r. o. Mgr. Petra Antala, a zástupcu mesta Žiar nad Hronom v dozornej rade spoločnosti Ing. Máriu Biesovú,
  - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Žiar nad Hronom o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia prevádzkovateľmi malých zdrojov znečisťovania ovzdušia,
  - **Územný plán mesta Žiar nad Hronom - Zmeny a doplnky č.1**, ktorými sa mení a dopĺňa platný územný plán mesta, schválený uznesením MsZ v Žiari nad Hronom č. 29/2009 zo dňa 23. 4. 2009,
  - Všeobecne záväzné nariadenie o záväzných častiach územného plánu mesta Žiar nad Hronom – Zmeny a doplnky č.1, ktorým

sa mení a dopĺňa VZN č.1/2009 o zავáznych častiach územného plánu mesta Žiar nad Hronom,

- Všeobecne zავázne nariadenie Trhový poriadok pre Svätokrížsku tržnicu,
- **uložilo**
  - riaditeľke MsKC vypracovať koncepciu rozvoja kultúry mesta ZH na roky 2011 – 2015,
- **poverilo:**
  - výkonom občianskych obradov aj poslancov MsZ Mgr. Petra Antala, Ing. Máriu Biesovú a neposlancu Silviu Hlôškovú (s výnimkou vykonávania aktov uzatvárania manželstva)

Primátor informoval poslancov o tom, že 4. mája prijal demisiu konateľa Technických služieb, s. r. o. Žiar nad Hronom, Igora Rozenberga.

MsZ 16. 6. 2011

zobralo na vedomie:

- Informáciu o výsledku kontroly a o prijatých opatreniach vyplývajúcich z kontroly Najvyššieho kontrolného úradu SR vykonanej na základe Plánu kontrolnej činnosti na rok 2011,
- vzdanie sa funkcie predsedu Komisie pre šport a mládež pri Mestskom zastupiteľstve v Žiari nad Hronom, predložené MsZ v Žiari nad Hronom 16. 6. 2011 Mgr. Norbertom Nagyom, so zachovaním členstva v komisii,
- **schválilo:**
  - VZN, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č.3/2008 Príspevky na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach,
  - VZN, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č.5/2007 o školských obvodoch základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Žiar nad Hronom,
  - zámer realizácie výstavby nájomných bytov nižšieho štandardu v režime „Riadeného bývania“,
  - odpredaje pozemkov v majetku mesta,
  - za predsedu Komisie pre šport a mládež pri Mestskom zastupiteľstve v Žiari nad Hronom jej člena Ing. Petra Dubeňa,
  - plat primátora podľa § 3 a § 4 ods. 1 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov ako súčín priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve vyčíslenej na základe údajov Štatistického úradu SR za predchádzajúci kalendárny rok a násobku 2,53, 6. platová skupina s tým, že takto vypočítaný plat sa zaokrúhli na celé euro nahor. Priemerná mesačná mzda zamestnanca v národnom hospodárstve v SR bola v roku 2010 podľa oznámenia Štatistického úradu SR vo výške 769,00 €. Na základe uvedeného, plat primátora mesta je 1946,00 €. Takto určený plat primátora mesta sa zvyšuje podľa § 4 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov o 66,5% s tým, že takto vypočítaný plat sa zaokrúhli na celé euro nahor. Mesačný plat primátora mesta spolu predstavuje čiastku 3 241,00 €,

- **neschválilo:**
  - priamy predaj pozemku v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. c) a § 9a ods. 1 písm. c) zákona č.138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov priamy predaj pozemku nachádzajúceho sa v katastrálnom území Žiar nad Hronom, vytvoreného na základe geometrického plánu č. 36636029-205/2010, úradne overeného Správou katastra Žiar nad Hronom dňa 17.09.2010 a to: CKN parcely č. 1149/166 – zastavaná plocha o celkovej výmere 364 m², odčlenenej z pôvodnej CKN parcely č. 1149/5, vedenej ako zastavaná plocha a nádvorie o celkovej výmere 51 089 m², zapísanej na liste vlastníctva č.1136, za kúpnu cenu 17,13 €/m²,
  - zámer predaja nehnuteľného majetku - pozemku nachádzajúceho sa v katastrálnom území Žiar nad Hronom, zapísaného na liste vlastníctva č. 1136 a to: CKN parcely č. 678/6 – ostatná plocha o celkovej výmere 52 m², za podmienky zriadenia bezodplatného vecného bremena spočívajúceho v povinnosti povinného z vecného bremena zdržať sa na uvedenom pozemku akejkoľvek stavebnej činnosti, s výnimkou umiestnenia letnej terasy a vykonávania udržiavacích prác spevnenej plochy.

MsZ 30. 9. 2011

- **zobralo na vedomie**
  - Správu o kontrole plnení prijatých uznesení MsZ,
  - Polročnú monitorovaciu správu a informáciu o plnení rozpočtu mesta k 31. 7. 2011,
  - Správu o sociálnej pomoci občanom mesta Žiar nad Hronom v roku 2011,
  - Informáciu o činnosti MsKC za prvý polrok 2011,
  - Informáciu o stave rozkopávok na území mesta,
  - Správu o stave vytvárania parkovacích miest BSD, SBD, SVB a im na úroveň postavenými subjektami,
- **schválilo**
  - Návrh na II. zmenu rozpočtu mesta Žiar nad Hronom, ktorá predstavuje zvýšenie celkového rozpočtu mesta na strane príjmov ako aj výdavkov o sumu 30 000 Eur,
  - Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach v školskom roku 2010/2011 v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta,
  - Zmenu všeobecne záväzného nariadenia o dani z nehnuteľností,
  - predaje pozemkov z majetku mesta nachádzajúcich sa v katastrálnom území Žiar nad Hronom.

- **zobralo na vedomie**
  - Informáciu o plnení rozpočtu mesta k 30. 9. 2011,
  - Návrh rozpočtu MsKC pre roky 2013 a 2014,
  - Stanovisko HKM k návrhu viacročného rozpočtu mesta na roky 2012 až 2014,
  - Informáciu o projektoch mesta Žiar nad Hronom,
  - Vyhodnotenie podujatí organizovaných v rámci Kalendára športových podujatí mesta Žiar nad Hronom za rok 2011,

- **schválilo:**
  - návrh Plánu kontrolnej činnosti HKM na rok 2012,
  - III. zmenu rozpočtu mesta v zmysle predloženého návrhu,
  - Rozpočet MsKC pre rok 2012,
  - návrh rozpočtu mesta Žiar nad Hronom na rok 2012 v celkovej výške 11 192 358,00 € tak na strane príjmov ako aj výdavkov,
  - návrh rozpočtu mesta Žiar na Hronom na roky 2013 a 2014,
  - strategický dokument Komunitný plán mesta Žiar nad Hronom,
  - VZN, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 3/2008 Príspevky na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach,
  - obsahovú náplň Kalendára športových podujatí mesta Žiar nad Hronom na rok 2012,
  - prenájom nehnuteľnosti – stavby vedenej ako Dom kultúry so súpisným číslom 406, postavenej na pozemku CKN parcele č. 575, zapísanej na LV č. 1136 v katastrálnom území Žiar nad Hronom na dobu určitú – 20 rokov s účinnosťou od 1. 5. 2012 za 30 000,00 €/rok pre prenajímateľa: Súkromná pedagogická a sociálna akadémia EBK so sídlom: Školská 5, 977 01 Brezno,
  - zriadenie a prevádzkovanie Strednej pedagogickej školy pre mládež zo žiarskeho regiónu v tejto budove. Nájomca sa zaväzuje preinvestovať do 7 rokov od účinnosti zmluvy finančné zdroje, ktoré sa týkajú technického zhodnotenia objektu a to min. vo výške 300 000,00 €. Odsúhlasené náklady medzi prenajímateľom a nájomcom sú predmetom vzájomného započítania s výškou nájmu,
  - v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. a) zákona č.138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov nasledovný spôsob prevodu vlastníctva nehnuteľného majetku mesta: priamy predaj nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Žiar nad Hronom, a to: stavba – dom so súpisným číslom 263, postavená na pozemku CKN parcele č. 38, zapísaná na LV č. 1136, diel č. 1 o výmere 77 m², vytvorený na základe geometrického plánu č. 34611886-38/2011, úradne overeného Správou katastra Žiar nad Hronom dňa 3.11.2011 z pôvodnej EKN parcely č. 98/1, vedenej ako zastavaná plocha a nádvorie o celkovej

výmere 77 m², zapísanej na LV č. 3327, ktorý zároveň vytvára CKN parcelu č. 38 – zastavaná plocha a nádvorie o celkovej výmere 77 m²,

- priamy predaj nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Žiar nad Hronom, a to: a) stavba – dom so súpisným číslom 263, postavená na pozemku CKN parcele č. 38, zapísaná na LV č. 3327, za kúpnu cenu celkom 10 700 €, b) diel č. 1 o výmere 77 m², vytvorený na základe geometrického plánu č. 34611886-38/2011, úradne overeného Správou katastra Žiar nad Hronom dňa 3. 11. 2011 z pôvodnej EKN parcely č. 98/1, vedenej ako zastavaná plocha a nádvorie o celkovej výmere 77 m², zapísanej na LV č. 3327, ktorý zároveň vytvára CKN parcelu č. 38 – zastavaná plocha a nádvorie o celkovej výmere 77 m², za kúpnu cenu celkom 1 700 €, pre žiadateľa: Ing. Július Šály,
- predaje a priame predaje nehnuteľností – pozemkov z majetku mesta vid' uznesenia z MsZ,
- prenájom nehnuteľnosti - stavby vedenej ako **Športová hala**, súp. č. 152 postavenej na CKN parcele číslo 1574/8, zapísanej na LV č. 1136 v katastrálnom území Žiar nad Hronom nachádzajúcej sa na Partizánskej ulici v Žiari nad Hronom
  - doba nájmu: neurčitá, s účinnosťou od 1. 1. 2012
  - cena nájmu: 1 €/rok
  - účel nájmu: vykonávanie podnikateľskej činnosti v súlade s predmetom činnosti nájmcu uvedenom v obchodnom registri pre žiadateľa: **TECHNICKÉ SLUŽBY Žiar nad Hronom, spol. s r. o.**, so sídlom: Alexandra Dubčeka 45, 965 58 Žiar nad Hronom, IČO: 31609651 zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu v Banskej Bystrici, oddiel Sro, vložka číslo 2034/S
- kúpu obchodného podielu spoločníka (prevodca): STO, s.r.o., IČO: 36 059 901 so sídlom Priemyselná 100, 965 01 Žiar nad Hronom, SR, zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, Oddiel: Sro, Vložka číslo: 8329/S v obchodnej spoločnosti: FK Žiar nad Hronom, s. r. o., IČO: 36 650 692, so sídlom Partizánska 154/10, 965 01 Žiar nad Hronom, SR, spoločnosťou (nadobúdateľ): MŠK Žiar nad Hronom, spol. s r. o., IČO: 36 618 357 so sídlom A. Dubčeka 45, 965 01 Žiar nad Hronom, SR zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, Oddiel: Sro, Vložka číslo: 8378/S za kúpnu cenu: 1 €, slovom jedno euro.

- **uložilo**

- hlavnej kontrolórke mesta predložiť poslancom MsZ doplňujúcu informáciu k III. zmene rozpočtu, termín do 31. 1. 2012,
- vedúcej odboru školstva a športu PhDr. Mergovej vypracovať Koncepciu rozvoja športu a telesnej kultúry v meste na roky 2012 – 2016,
- prednostke MsÚ pravidelne minimálne 1x štvrtročne informovať poslancov MsZ a obyvateľov mesta o projektoch

„Uzatvorenie a rekultivácia skládky odpadov Horné Opatovce, Žiar nad Hronom“ a „Centrum zhodnocovania odpadov Žiar nad Hronom“.

***EXTERNÝ AUDIT
SYSTÉMU
MANAŽÉRSTVA
KVALITY***

V marci sa na mestskom úrade uskutočnil druhý externý audit zameraný na kontrolu zavedenia systému manažérstva kvality. Externá organizácia počas neho skúmala plnenie požiadaviek certifikačnej normy ISO 9001:2000 a pripravenosť úradu na ďalší recertifikačný audit. Auditor sa zamerával hlavne na procesy: Správa majetku mesta, Realizácia stavieb a stavebných prác a Riadenie kancelárie prvého kontaktu. Systém manažérstva kvality predstavuje systém interných noriem, predpisov a postupov, na základe ktorých sa zvyšuje kvalita poskytovaných služieb občanom.

ZOBUĎME SA !

V máji 2011 zakladá primátor Žiaru nad Hronom Ivan Černaj iniciatívu s názvom „Zobuďme sa!“. Jej cieľom je združiť primátorov a starostov miest, ktorí si už nevedia rady s Rómami a neprispôsobivými občanmi a vytvárať legitímny tlak na zodpovedné orgány - vládu, parlament a samosprávy k účinnejšiemu riešeniu problémov s neprispôsobivými občanmi. Podľa signatárov iniciatívy neprispôsobiví občania v osadách beztretno zaberajú cudzie pozemky, tvoria odpad, znepríjemňujú život ostatným obyvateľom. Milióny eur z rôznych fondov a grantov nepriniesli v tomto smere žiadne výsledky.

***PARTNERSKÁ
ZMLUVA
SO SVITAVAMI***

29. septembra bola podpísaná nová partnerská zmluva medzi mestami Žiar nad Hronom a Svitavy. Svojimi podpismi ju o päť nadchádzajúcich rokov predĺžili primátor Ivan Černaj a starosta Svitáv David Šimek. Zmluva hovorí predovšetkým o rozvoji vzájomnej spolupráce v oblasti kultúry, hospodárstva, školstva a športu. Partnerstvo medzi dvomi mestami sa datuje od šesťdesiatych rokov minulého storočia avšak v 90. rokoch bolo prerušené. Oživené bolo až v roku 2008. Za uplynulých päť rokov sa spolupráca pozoruhodne rozvinula najmä v oblasti školstva, športu a kultúry.

***SOBÁŠE AJ MIMO
OBRADNEJ
MIESTNOSTI MESTA***

Poslanci MsZ schválili na svojom zasadnutí dňa 24. 2. možnosť vykonávať sobášne obrady aj mimo obradnej siene mesta. Podmienkou je, aby sa miesto uzatvorenia manželstva nachádzalo v katastrálnom území mesta. Najaktuálnejším miestom sa javí Park Š. Moysesova, kde sa zo snúbencov môžu stať manželia doslova pod holým nebom.

Z ROZPOČTU MESTA

Celkový rozpočet mesta Žiar nad Hronom na rok 2011 bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako vyrovnaný a kapitálový rozpočet bol zostavený ako schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu je vykrytý z finančných operácií príjmami z prostriedkov predchádzajúcich období.

PRÍJMY	
	Celkové príjmy na rok 2011 sú rozpočtované na úrovni 11 736 669 €. Výšku rozpočtových príjmov determinujú zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, zákon 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch, VZN o miestnych daniach.
Bežné príjmy	10 243 793 €
Kapitálové príjmy	4 137 €
Príjmy z finančných operácií	1 488 739 €
Spolu	11 736 669 €

1. Daňové príjmy

Výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve .....4 650 165 €

Daň z majetku .....1 643 201 €

Dane za tovary a služby .....754 957 €

Za psa 13 278 €

Za nevýherné hracie prístroje 664 €

Za predajné a hracie automaty 2 821 €

Za ubytovanie 9 958 €

Za užívanie verejného priestranstva 28 236 €

Za komunálne odpady a drobné stavebné odpady 700 000 €

2. Nedaňové príjmy

Príjmy z prenájmu pozemkov.....12 900 €

Príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov.....540 114 €

Ostatné poplatky.....207 700 €

Ostatné administratívne poplatky .....44 700 €

Výherné automaty 140 000 €

Z výťažkov lotérií a rulety 23 000 €

Za porušenie predpisov.....9 000 €

Príjem z predaja služieb.....34 000 €

Príjem z pultu centrálnej ochrany MsP 12 000 €

Príjem od klientov domácej opatrovateľskej služby 8 000 €

Príjem z inzercie –Mestské noviny 5 000 €

Príjem za detské jasle 9 000 €

Poplatok za znečisťovanie ovzdušia a ekologický poplatok.....342 000 €

Príjem z predaja kapitálových aktív.....4 137 €

Splátky za predaj mestských bytov

Iné nedaňové príjmy	10 000 €
(z dobropisov)	
3. Granty a transfery	
<i>Granty (Recyklačný fond).....</i>	<i>30 000 €</i>
<i>Transfery zo štátneho rozpočtu.....</i>	<i>1 843 552 €</i>
<i>Predpokladané príjmy z tuzemských grantov a dotácií pre rok 2011</i>	
4. Príjmy z finančných operácií	1 488 739 €
<i>Prostriedky z bankového úveru</i>	
<i>Prevod prostriedkov z mimorozpočtových peňažných fondov mesta</i>	
5. Vlastné príjmy rozpočtových organizácií	166 204 €

VÝDAVKY

Celkové výdavky na rok 2011 sa rozpočtujú vo výške 11 736 669 €.

Z toho:

Bežné výdavky	10 243 793 €
Kapitálové výdavky	1 227 380 €
Výdavky z finančných operácií	265 496 €
Spolu	11 736 669 €

ŠTRUKTÚRA ROZPOČTU PODĽA JEDNOTLIVÝCH PROGRAMOV

1. PROGRAM – Vnútna správa úradu 2 992 888 €

Bežné výdavky 2 668 892 €

Kapitálové výdavky 58 500 €

Výdavky z finančných operácií 265 496 €

2. PROGRAM – Mestská polícia 25 820 €

Bežné výdavky 25 820 €

3. PROGRAM – Životné prostredie 2 287 394 €

Bežné výdavky 1 527 944 €

Kapitálové výdavky 759 450 €

4. PROGRAM – Správa majetku 1 926 558 €

Bežné výdavky 1 579 578 €

Kapitálové výdavky 346 980 €

5. PROGRAM – Športové aktivity 99 582 €

Bežné výdavky 99 582 €

6. PROGRAM – Kultúra 374 449 €

Bežné výdavky 374 449 €

7. PROGRAM – Komunikačné prostriedky 134 327 €

Bežné výdavky 134 327 €

8. PROGRAM – Sociálna starostlivosť 94 146 €

Bežné výdavky 94 146 €

9. PROGRAM – Školstvo 3 712 745 €

Bežné výdavky 3 712 745 €

10. PROGRAM – Investičné akcie a projekty 91 760 €

Bežné výdavky 29 310 €

Kapitálové výdavky 62 450 €

V roku 2011 sa trikrát schvaľovali zmeny rozpočtu mesta. Týkali sa presunu rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenili celkové príjmy a celkové výdavky a povoleného prekročenia výdavkov pri dosiahnutí vyšších príjmov.

VÝZNAMNÉ NÁVŠTEVY MESTA

8. APRÍLA NÁVŠTEVA VEĽVYSLANCA USA NA SLOVENSKU THEODORA SEDGWICKA

Pri príležitosti medzinárodného dňa Rómov zavítal do nášho mesta veľvyslanec USA na Slovensku Theodore Sedgwick. Stretol sa s vedením mesta na čele s primátorom mesta Mgr. Ivanom Černajom a navštívil Základnú školu na Ul. M. R. Štefánika. Tam navštívil niekoľko tried, v ktorých sú integrované aj rómske deti. Prirodzene sa zapájajú do vyučovacieho procesu a spolupracujú s vyučujúcimi a spolužiakmi. Veľvyslancovi sa škola veľmi páčila a vyslovil názor, že menšiny musia mať vzory ľudí, ktorí sa vedú dobre uplatniť v živote a sú úspešní.

9. JÚNA

Viktor Vasilievič Gorbatko – sovietsky kozmonaut
Jean Marie Bruno – veľvyslanec Francúzskej republiky
PhDr. Milan Sidor, CSc. – riaditeľ Inštitútu vzdelávania, umenia a športu ITAS Prešov
Dr. Milata Mihajlov – primátor mesta Zrenjamin (Srbská republika)

MIROSLAV POLÁK

19. júla absolvoval primátor mesta Ivan Černaj pracovné stretnutie so splnomocnencom Vlády SR pre rómske komunity Miroslavom Pollákom. Dôvodom stretnutia bol najmä problém bývania rómskej menšiny v našom meste a nepolitická iniciatíva primátora Ivana Černaja „Zobuďme sa“, ktorá sa stretla s veľkým záujmom primátorov a starostov. Primátor Žiaru nad Hronom konštatoval, že: „Z tohto rokovania jednoznačne vyplynulo, že slovenský systém riešenia tzv. rómskeho problému je od základov zlý. Prostriedky sa nepoužívajú správne a rómsky problém sa nerieši, resp. sa rieši veľmi pokrytecky. Aj preto vznikla iniciatíva Zobuďme sa, ku ktorej sa do dnešného dňa prihlásilo takmer 400 obcí a miest. To je dôkazom toho, že obce a mestá cítia, že sa tento problém nerieši.“ Miroslav Pollák vyjadril podporu výstavbe bývania kontajnerového typu pre sociálne odkázaných Rómov.

NÁVŠTEVA MINISTRA ZDRAVOTNÍCTVA

26. septembra navštívil v rámci svojho pracovného programu žiarsku nemocnicu s poliklinikou minister zdravotníctva SR Ivan Uhliarik. Cieľom návštevy bolo riešenie poskytovania prvej pomoci detských lekárov a stomatólogov v okrese Žiar nad Hronom. Minister sa stretol aj so zdravotne postihnutými deťmi a ich rodičmi z občianskych združení Mosty a Okáčik, zúčastnil sa na svätej omši v Kostole Sedembolestnej Panny Márie a absolvoval spoločný obed s primátorom mesta a riaditeľom nemocnice s poliklinikou. Do Žiaru nad Hronom zavítal na pozvanie Magdy Poloňovej – regionálnej tajomníčky KDĽH.

ZMENY TVÁRE MESTA

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA

Územný plán je strategický dokument, ktorým sa riadi investičná a ďalšia činnosť na území mesta. Pre jednotlivé plochy v katastrálnom území Žiar nad Hronom, Šášovské Podhradie a Horné Opatovce je v ňom určené funkčné využívanie. V grafickej časti územného plánu, ktorá predstavuje mapu územia v mierke 1: 5 000, sú vyznačené plochy, ktoré sa môžu využívať ako obytné územie, zmiešané územie, výrobné územie alebo rekreačné územie a pod. V územnom pláne je stanovené, aké stavby alebo činnosti je prípustné, prípadne zakázané na danej časti územia realizovať. Stavebný úrad sa pri vydávaní stavebných povolení riadi územným plánom.

Územný plán mesta Žiar nad Hronom bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva v Žiari nad Hronom č. 29/2009 zo dňa 23. 4. 2009. Jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením mesta Žiar nad Hronom č. 1/2009 o záväzných častiach územného plánu mesta Žiar nad Hronom. V r. 2011 boli schválené Zmeny a doplnky č. 1 územného plánu mesta Žiar nad Hronom, ktorých predmetom je zmena funkčného využitia plochy v k. ú. Šášovské Podhradie z plochy verejnej parkovej a sprievodnej zelene na plochu občianskej vybavenosti. Plocha je situovaná v lokalite Šášovské Podhradie - Píla. Zmeny a doplnky č. 1 boli schválené uznesením Mestského zastupiteľstva v Žiari nad Hronom č. 66/2011 zo dňa 5. mája 2011 a záväzné časti boli vyhlásené Všeobecne záväzným nariadením č. 7/2011 o záväzných častiach územného plánu mesta Žiar nad Hronom - Zmeny a doplnky č. 1, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č.1/2009 o záväzných častiach územného plánu mesta Žiar nad Hronom.

NOVÉ NÁMESTIE

Firma Eurobuilding, a. s. Bratislava ako dodávateľ stavebných a rekonštrukčných prác na žiarskom námestí odovzdala v apríli stavbu Revitalizácia centrálnej mestskej zóny mestu Žiar nad Hronom. Na tento projekt získalo mesto nenávratný finančný príspevok 1 573 343,37 €.

Počas revitalizácie námestia sa vyrúbalo 24 stromov, ale vysadilo sa 139 nových drevín, 703 krovín a trvalky a letničky v počte 1 518 kusov. Ďalších 30 stromov z námestia sa presadilo do iných častí mesta – do medziblokových priestorov, na detské ihriská a do areálov materských škôl. Odstránila sa stará nefunkčná fontána, súsošie pred budovy Slovenskej pošty a vybudoval sa polyfunkčný komplex, v ktorom budú obchody a reštaurácie. Na zrekonštruovanej časti námestia je nová dlažba, fontána, chodníky, osvetlenie, lavičky, stojany na bicykle, trávniky, fontánka s pitnou vodou, herné prvky pre deti a zavlažovací systém na trávniky. Zrakovo postihnutým obyvateľom slúžia pri orientácii prvky na dlažbe na oboch stranách ulice Š. Moysesova. Zrekultivované Námestie Matice slovenskej bolo oficiálne otvorené a dané do užívania verejnosti 27. mája.

KAUFLAND

Prvého decembra bolo v Žiari nad Hronom otvorené ďalšie veľké nákupné centrum. Otvorením Kauflandu vznikla v našom meste zaujímavá situácia: na pomerne malom priestore sa nachádza niekoľko

obchodných domov. Kaufland ponúka značkový vysoko kvalitný sortiment za diskontné ceny. Otvorením Kauflandu sa vytvorilo 85 stálych pracovných miest a desiatky brigádnických miest.

CAFFÉ PALUBA II

Na Ulici Š. Moysesova bola otvorená nová reštaurácia. V jej ponuke sa nachádzajú pravé francúzske palacinky v slanej, sladkej či vyprážanej podobe, ale aj množstvo cestovinových jedál, rizotá a vždy čerstvé obedové šaláty. Caffé Paluba I bola medzi konzumentami známa vynikajúcim spracovaním talianskej kuchyne. Vo svojej druhej prevádzke sa špecializujú na palacinky.

MLIEČNY AUTOMAT

V lete 2010 bol spustený mliečny automat aj v našom meste. Je v prevádzke 24 hodín denne. Čerstvé kravské mlieko, syry, smotanu a jogurty z Poľnohospodárskeho družstva v neďalekej obci Lovčica – Trubín spočiatku spôsobili veľký záujem zo strany verejnosti. Automatu pri Základnej škole na Ulici M. R. Štefánika sa už však nedarí tak ako v minulosti. V porovnaní s rokom 2010 tržby v roku 2011 klesli o 50 percent. Kým v prvom polroku od spustenia automatu pri ňom ľudia stáli v radoch, dnes počet kupujúcich dnes klesol na polovicu.

SLNEČNÉ HODINY

Na stene jedného domu na Ul. Š. Moysesova sa objavili slnečné hodiny. Bytový dom zateplovali a dostal aj novú farebnú fasádu. Na jeho južnej strane, kde nie sú žiadne okná, skonštruovali veľké slnečné hodiny, ktoré počas slnečných dní ukazujú skutočný čas.

SVÄTOKRÍŽSKY PARK

Malý mestský park na Svätokrížskom námestí už dlhšiu dobu neplnil svoju pôvodnú funkciu a chátral. Dlhो boli nefunkčné aj mestské toalety. Mestskí poslanci ešte v r. 2010 odsúhlasili prenájom parku a prestavbu bývalých mestských WC pre miestnu podnikateľku Andreu Martinovú, ktorá tam chce vybudovať cukráreň s vlastnou cukrárenskou výrobňou. V zmluve s Mestom Žiar nad Hronom na prenájom námestia na 30 rokov za jedno euro sa podnikateľka zaviazala, že zrekonštruuje bývalé verejné toalety, bude zabezpečovať pravidelnú údržbu zelene a drevín v parku, vybuduje detské ihrisko a bude sa starať aj o delo z obdobia druhej svetovej vojny. Park by sa mal po rokoch opäť stať príjemným miestom na oddych Žiarčanov.

ZÁMER RIADENÉHO BÝVANIA PRE RÓMOV

Žiarski poslanci odsúhlasili zámer riadeného bývania v našom meste. V súčasnosti sa pripravuje projekt a projektová dokumentácia. Jeho cieľom je vybudovanie riadeného bývania v bytoch kontajnerového typu s platením primeraného nájomného.

DNI JESENNEJ ČISTOTY 19. 9. – 24. 9. 2011

Počas dní jesennej čistoty bolo denne k dispozícii 22 veľkokapacitných kontajnerov a 2 mobilné zberne na území celého mesta. Umožnili obyvateľom zbaviť sa nepotrebných a opotrebovaných vecí, nábytku, elektrospotrebičov, šatstva. Na skládku odpadu bolo vyvezených 154 880 kg objemného odpadu, 9 860 kg elektroodpadu, 2 410 kg pneumatík, 4 000 kg nebezpečného odpadu, 370 kg kovov a 2 470 kg okien.

OBYVATELIA

ŠTATISTIKA O OBYVATEĽOCH MESTA ŽIAR NAD HRONOM ZA ROK 2011

(údaje k 31. 12. 2011)

Počet narodených obyvateľov:	170
Počet úmrtí:	153
Počet prisťahovaných:	259
Počet odsťahovaných:	360
Počet obyvateľov prihlásených na prechodný pobyt v meste:	155
Celkový počet obyvateľov: 19 087	19 087
Počet obyvateľov, ktorým bol v r. 2011 zrušený trvalý pobyt na konkrétnej adrese a majú trvalý pobyt mesto Žiar nad Hronom (bez ulice a čísla):	163 (spolu ich je v meste 1 210)
Najstaršími obyvateľmi mesta boli 99 roční Agáta Lojková a Rudolf Ritter.	

NEZAMESTNANOSŤ

K 31. decembru 2011 mal Žiar 1478 nezamestnaných občanov. K tomuto dátumu bolo v našom okrese až 3570 uchádzačov o zamestnanie. Evidovaná miera nezamestnanosti tak dosiahla úroveň 14,58 %. Mesto Žiar nad Hronom mierou nezamestnanosti 15,64 % dosiahlo v porovnaní s ostatnými mestami v územnej pôsobnosti ÚPSVaR druhú najnižšiu mieru nezamestnanosti. V rámci Slovenska obsadil náš okres ku koncu roka 35. miesto zo 79 okresov.

KRSTNÉ MENÁ OBYVATEĽOV MESTA ŽIAR NAD HRONOM

Najčastejšími ženskými menami sú Mária a Anna. V meste však žije aj niekoľko žien s naozaj neobvyklými menami ako napr. Adalberta, Alda, Bella, Boriša, Eunika, Elégia, Edeltraud, Heidelinde, Kajetána, Mechtilda, Piroška či Šujana. U mužov sú napoužívanéjšie mená Ján, Jozef a Peter. Medzi nezvyčajné patria Christopher, Felicín, Linus, Elvis, Fabricio, Korádo, Edvin, Jordán, Krizant, Diego, Dustin, Dylan, Miron, Jeffry, Natanael, Tarzícus, Virgil, Winnettou a ďalšie.

VEREJNOSPOLOČENSKÝ ŽIVOT

8. APRÍLA NÁŠ MOYSES

Celý rok 2011 sa niesol v znamení veľkého výročia – 160 rokov od príchodu biskupa Štefana Moysesu do Svätého Križa. Na úvod osláv sa uskutočnilo podujatie Náš Moyses so slávnostnou akadémiou. Okrem predstaviteľov mesta sa na ňom zúčastnili aj poslanci MsZ, členovia združenia Castrum Susol, predstavitelia miestneho odboru Matice slovenskej a zamestnanci školských zariadení. Súčasťou

akadémie bolo udeľovanie čestných vyznamenaní osobnostiam nášho mesta. Ocenenia za mimoriadne prínosnú prácu v prospech mesta prevzali: Mgr. Margita Dodeková, pedagogička a dlhoročná predsedníčka miestneho odboru Matice slovenskej, Mgr. Peter Mosný historik, archeológ, autor a popularizátor histórie Žiaru nad Hronom, Želmíra Slováková, pedagogička, dlhoročná aktívna členka Matice slovenskej, Združenie za záchranu hradu Šašov, ktoré sa od r. 2003 svojimi neustálymi aktivitami snaží o zachovanie zrúcanín hradu Šašov, propagáciu jeho histórie a etnografický výskum okolia.

MOST DO SVETA AUTISTOV

V mesiacoch jún až september 2011 sa uskutočnil projekt Most do sveta autistov, ktorý vypracovala Michaela Pribilincová, koordinátorka práce s mládežou. Projekt bol zameraný na sociálne začlenenie, terapiu a odborné poradenstvo pre autistické deti a ich rodiny a uskutočnil sa vďaka grantovému programu Prekročme spolu bariéry Nadácie Orange. Deti s touto diagnózou sa počas letných prázdnin zúčastňovali odbornej hipoterapie (terapia prostredníctvom koní) a canisterapie (terapia prostredníctvom psov), vďaka ktorým získali nové zručnosti na zvýšenie samostatného života, čo im zároveň pomáha ľahšie sa začleniť do spoločnosti. Odborná pomoc bola poskytnutá aj rodičom a súrodencom autistických detí. Išlo o pomoc v rôznych formách, ako napríklad odborné konzultácie, workshopy, školenia a besedy, na ktorých sa zoznámili s novými možnosťami, aké môžu využiť v ich ťažkej situácii. Projekt bol ponúknutý 14 rodičom s autistickým členom, ktorých združuje Občianske združenie SPOSA zo Žiaru nad Hronom.

MESTSKÁ OBÝVAČKA

Jedným z projektov, na ktorý mesto Žiar nad Hronom získalo prostriedky z eurofondov je „Mestská obývačka“. Je určená hlavne mladým ľuďom, ktorí v týchto priestoroch majú prístup k širokému spektru informácií hlavne prostredníctvom Informačného centra mladých Žiar nad Hronom. V mestskej obývačke sa stretávajú Mestský mládežnícky parlament, neformálne skupiny mladých ľudí, uskutočňujú sa tu školenia a zaujímavé podujatia na využitie voľného času v rámci ktorých je možné využívať moderné technické vybavenie „obývačky“. Na nákup techniky, počítačov, programov na výuku cudzích jazykov, hier umožňujúcich rozvoj komunikačných a sociálnych zručností prispela aj Nadácia ZSNP a Slovalco, čím výrazne podporila tento projekt.

FAŠIANGOVÉ TRADÍCIE NA ŽIARSKOM NÁMESTÍ

V utorok 21. februára sa nálada na žiarskom námestí niesla v duchu fašiangových tradícií. Vôňa pečených klobás, jaterníc, zabíjačkovej kapustnice či sladkých šišíek prilákala na námestie množstvo ľudí už v doobedňajších hodinách. Len málokto odolal a z množstva fašiangových či zabíjačkových špecialít neochutnal. Kým dospeli si čas krátili pri predajných stánkoch, najmenších lákala ohrada so živými kozliatkami. O 15-tej hodine sa z priestorov Mestského kultúrneho centra vydal fašiangový sprievod mestom. Rôzne masky a maškary na čele s richtárom dorazili za zvukov hudby a spevu vo farebnom a veselom sprievode priamo na námestie. Pracovníci

mestského úradu s poslancom Emilom Vozárom ich pohostili sladkými šiškami a nechýbal ani dúšok pálenky na zahriatie. Prítomných zabávala mužská spevácka skupina Sekera, detský folklórny súbor Hroniak či dychová hudba Žiaranka. Priamo na námestí sa konala tradičná zabíjačka prasaťa. Majstroví mäsiarovi išla robota od ruky a počas porciovania prasiatka vysvetľoval (najmä gazdinkám), na čo sa jednotlivé kusy mäsa v kuchyni použijú. Obdobie fašiangov ukončila fašiangová veselica s dychovou hudbou Nadličanka a DJ Pauličkom a tradičným pochovávaním basy vo večerných hodinách. Fašiangovým sprievodom sa Žiarčania už tradične rozlúčili s fašiangovým a plesovým obdobím.

VÝZNAMNÉ VÝROČIA V R. 2011

VÝROČIA OSOBNOSTÍ

Štefan Petruš

180 výročie úmrtia (17. 9. 1831)

Významný svätokrížsky rodák, kňaz, priekopník sociológie Horehronia.

Silvester Taliga

110. výročie narodenia (30. 12. 1901)

Profesor na vysokej bohosloveckej škole vo Sv. Kríži nad Hronom. Od r. 1949 viedol saleziánskych emigrantov v Taliansku.

Jozef Hurtík Čajka

100. výročie narodenia (19. 6. 1911 Sv. Kríž nad Hronom)

Kňaz, spisovateľ, pôsobil ako aktuár biskupského úradu v Žiari nad Hronom. Autor zbierky noviel a poviedok z dedinského prostredia a s meditáciami o ľudskom utrpení. V zbierke poviedok Okuliare opisuje svätokrížskych rodákov, ich povahy a zvyklosti.

Jozef Hugolín Luňáček

100. výročie úmrtia (7. 11. 1911)

Pôsobil ako učiteľ v Šášovskom Podhradí v rokoch 1894 - 1905, kde má pamätnú tabuľu. Okrem geológie sa zaoberal taktiež archeológiou a paleontológiou. Hlavne v oblasti paleontológie má jeho práca objavný charakter, keď osem skamenelín bolo po ňom aj pomenovaných. Významným objavom bolo nájdenie 14 cm dlhého skamenelého zuba žraloka. 9. januára 1884 sa stal riadnym členom Uhorskej prírodovedeckej spoločnosti a neskôr sa stal aj dopisujúcim členom Ríšskeho geologického ústavu. V úzkom kontakte bol okrem Andreja Kmeťa aj s ďalšími národnými buditeľmi ako Zechenter-Laskomerský, Osvald, Chrástek, Plošic, Križko atď.

František Mesík Vajda

70. výročie úmrtia (22. 11. 1941)

V roku 1904 bol vysvätený za kňaza. Pôsobil ako kaplán v Žarnovici, na Starých Horách, v Horných Opatovciach, na Novej Bani a v Kremnici. Od roku 1911 pôsobil ako prefekt seminára, od roku 1919 rektor seminára a od roku 1933 ako generálny vikár banskobystrického biskupa Mariana Blahu. Za čas bol aj starostom

Banskej Bystrice. Bol publicistom, národovcom, veľkým propagátorom športu a turistiky. Bol veľký ľudomil a človek vysokej morálnej autority.

VÝROČIA UDALOSTÍ

160. výročie

príchodu biskupa Štefana Moysesa do Sv. Kríža nad Hronom (apríl 1851)

Od chvíle, keď do Svätého Kríža nad Hronom prišiel významný činiteľ slovenského národného hnutia, cirkevný hodnostár, prvý predseda Matice slovenskej a pedagóg Štefan Moyses vo funkcii biskupa uplynulo 160 rokov. Do funkcie banskobystrického biskupa ho vymenoval samotný cisár František Jozef I. Moyses dovtedy vykonával funkciu kráľovského dôverníka vo Viedni. Prvá činnosť, ktorú musel po príchode do Sv. Kríža uskutočniť, bola oprava spustnutého kaštieľa, ktorý sa v revolučných rokoch 1848 – 1849 používal na vojenské ciele. S nákladmi 6 118,8 zlatých dal zrenovovať biskupské budovy. Veľký dôraz kládol na osvetovú činnosť. Začal zakladať dedinské nedeľné školy, v ktorých sa vyučovalo po slovensky. Veľký význam pre región malo aj zakladanie knižníc či osveta pri pestovaní ovocných stromov.

Tejto najväčšej osobnosti, ktorá žila na svätokrížskom území bolo venované spomienkové popoludnie v Parku Š. Moysesa. Pri pamätníku Š. Moysesu sa prítomným prihovoril Augustín Denko, stredoškolský učiteľ histórie a člen združenia Castrum Susol. Pripomenul prítomným najvýznamnejšie míľniky v živote Š. Moysesu.

Súčasťou popoludnia bola aj slávnostná akadémia, na ktorej primátor odovzdal ceny za mimoriadny prínos v oblasti uchovávania histórie mesta. Ocenenia si prevzali Margita Dodeková, Peter Mosný a Rastislav Uhrovič. Ocenenie si nemohla osobne prevziať Želmíra Slováková.

510. VÝROČIE

UDELENIA PRÁVA KONAŤ VO SV. KRÍŽI TRI VÝROČNÉ TRHY

Kráľ Vladislav II. týmto rozhodnutím doplnil už predtým udelené mestské práva.

380. VÝROČIE

VYBUDOVANIA KAŠTIEĽA VO SV. KRÍŽI

Na jeho vybudovanie v dnešnej podobe dal pokyn arcibiskup Peter Pázmaň.

350. VÝROČIE

VEĽKÉHO POŽIARU (1661)

Pri veľkom požiari vyhorelo mestečko aj kostol. Odvtedy sa zmenil

ráz mesta, začala sa stavať hlavná ulica.

60. VÝROČIE

ZAČIATKU BUDOVANIA HLINIKÁRENSKÉHO ZÁVODU vo Sv. Kríži nad Hronom (1951)

V tom istom roku začala aj výstavba sídliska, ktorého obyvateľmi sa stávali zamestnanci Závodu SNP.

50. VÝROČIE

OTVORENIA KULTÚRNEHO DOMU NA NÁMESTÍ MATICE SLOVENSKEJ

V závodnom klube ROH Partizán bolo nové kino, knižnica a kaviareň. Vznikol tam aj priestor na záujmové krúžky (divadelnícky, folklórny súbor Hron) a konali sa tam slávnosti, zábavy, plesy, divadelné predstavenia a hudobné podujatia.

100. VÝROČIE

POSVÄTENIA KOSTOLA SV. VAVRINCA v bývalej obci Horné Opatovce

300. VÝROČIE

VÝSTAVBY KAPLNKY PANNY MÁRIE NA SKALKE POD ŠIBENIČNÝM VRCHOM

Kaplnku dal postaviť kňaz František Hajnovič. O jej obnovu sa zaslúžil neskôr Michal Chrástek.

INÉ

V roku 1971 boli k Žiaru nad Hronom pričlenené obce Ladomerská Vieska a Šášovské Podhradie. Šášovské Podhradie zostalo dodnes súčasťou mesta. (Od roku 1980 do r. 1991 patrila k mestu aj obec Lutila).

ŠTÁTNA SPRÁVA

OBVODNÝ ÚRAD

V meste Žiar nad Hronom má sídlo aj obvodný úrad. Poslaním obvodného úradu je zabezpečenie nerušeného výkonu štátnej správy na jednotlivých úsekoch štátnej správy vo vzťahu k občanom, k samospráve, k ostatným orgánom štátnej správy a k fyzickým a právnickým osobám v rámci územného obvodu Obvodného úradu Žiar nad Hronom.

Obvodný úrad riadi a za jeho činnosť zodpovedá prednosta, ktorého vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky na návrh ministra vnútra SR.

Činnosť obvodného úradu riadia prednosta (ktorý plní aj funkciu vedúceho služobného úradu) a vedúci odborov.

Obvodný úrad Žiar nad Hronom sa člení na:

- 1. ODBOR ORGANIZAČNÝ,**
- 2. ODBOR VŠEOBECNEJ VNÚTORNEJ SPRÁVY,**
- 3. ODBOR ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKANIA,**
- 4. ODBOR CIVILNEJ OCHRANY A KRÍZOVÉHO RIADENIA,**
- 5. ODBOR EKONOMICKÝ ODBOR,**
- 6. OSOBNÝ ÚRAD.**

Obvodný úrad v Žiari nad Hronom v r. 2011 evidoval 43 930 záznamov (z toho žiarsky región 36 807), 14 217 spisov (žiarsky región 10 244), nevybavených spisov, resp. spisov, ktoré prešli do riešenia v r. 2012 bolo 689. Z obvodného úradu bolo odoslaných 8348 poštových zásielok, z toho 6 611 doporučených.

Na odbor všeobecnej vnútornej správy bolo doručených na riešenie 1 418 priestupkov, čo bolo oproti minulému roku viac o 176 priestupkov. Najväčšiu skupinu tvorili priestupky proti občianskemu spolunažívaniu. Druhé v poradí boli priestupky proti majetku.

Odbor živnostenského podnikania v r. 2011 evidoval 10 062 podnikateľských subjektov, z toho 8 203 fyzických a 1 859 právnických osôb. Oproti roku 2010 to predstavuje pokles o 41 subjektov.

Obvodný úrad v Žiari nad Hronom k 31. 12. 2011 zamestnával 47 zamestnancov.

PODNIKY A PODNIKATELIA V MESTE

SPOLOČNOSŤ ZSNP, A. S. PÍŠE SVOJU HISTÓRIU OD ROKU 1951

Spoločnosť ZSNP, a. s. zabezpečuje spoluprácu vlastných závodov s dcérskymi spoločnosťami a ostatnými subjektami podnikajúcimi v areáli priemyselného parku, s cieľom dosahovania a zvyšovania efektívneho synergického efektu nadväzujúcich podnikateľských aktivít. Svoju históriu píše od roku 1951, kedy vznikli Kovohuty Hron, n. p.

SLOVALCO V R. 2011

Spoločnosť Slovalco, a. s. zaznamenala v r. 2011 čistý zisk 107,88 milióna dolárov (USD) pri výnosoch 506,24 milióna USD. Rok pred tým zaevidovala zisk 82,25 milióna USD pri tržbách 438,81 milióna USD.

K 31. decembru 2011 boli akcionármi spoločnosti Hydro Aluminium (55,3 %) a ZSNP SCO, a.s. (44,7 %). Podiel spoločnosti Hydro Aluminium na hlasovacích právach k 31. decembru 2011 predstavuje 60 % a podiel ZSNP SCO, a.s. 40 % z celkového počtu hlasovacích práv.

V priebehu roka 2011 spoločnosť zamestnávala v priemere 510 zamestnancov, z toho 13 zamestnancov na manažérskych pozíciách. (V roku 2010 mala 542 zamestnancov, z toho 15 zamestnancov na manažérskych pozíciách.)

- V elektrolýze vyrobili 162 840 ton tekutého kovu.
- Celková výroba 184 274 ton hliníkových výrobkov zahŕňala 117 215 ton čapov na prietlačné lisovanie a 67 059 ton primárnych zlievarenských zliatin.
- Predali 181 624 ton hliníkových výrobkov z toho 116 518 ton čapov na prietlačné lisovanie a 65 106 ton primárnych zlievarenských zliatin.
- Export tvoril 79,2 % z celkového objemu predaja.

THERMOSOLAR MÁ 10 ROKOV

V decembri oslávila 10 rokov svojej existencie nemecko – slovenská spoločnosť Thermosolar. Firma je najväčším slovenským výrobcom

a zaraďuje sa do desiatky najväčších európskych výrobcov termických slnečných kolektorov. Kvalitný solárny systém má praxou potvrdenú 30 ročnú životnosť. Kolektory zo Žiaru nad Hronom môžeme nájsť v Európe, Severnej a Južnej Amerike, Afrike či Ázii. Spoľahlivo pracujú aj vo výške 2 500 metrov nad morom. Spoločnosť má v súčasnosti modernú technológiu výroby, ktorú neustále posúva dopredu najmä vlastným výskumom a vývojom. Špičkovým výrobkom je plochý vákuový kolektor. Výrobná kapacita firmy je 500 000 m² kolektorov ročne. Riaditeľom Thermosolaru je od jeho založenia Ing. Milan Novák.

PODNIKATEĽKA SLOVENSKA 2010

V súťaži „Podnikateľka Slovenska“, ktorú pripravuje už jedenásť rokov Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania a Top centrum podnikateliek, sa na 2. mieste v kategórii začínajúca podnikateľka za rok 2010 umiestnila Žiarčanka Andrea Martinová, ktorá sa venuje výrobe cukrárenských výrobkov. Podnikanie začínala s dvoma cukrárkami a pomáhala jej celá rodina. Jej firma Evelyn pečie klasické domáce zákusky z masla, vajec a múky. Využíva osvedčené recepty starých mám a v ponuke má približne 50 druhov zákuskov. Veľký záujem je aj o torty. Podnikateľka ide vybudovať vlastnú cukráreň na Svätokrižskom námestí a vytvoriť internetový obchod s cukrárenskými pomôckami.

REMESLO SKUPINA

REMESLO skupina je značka, pod ktorou vystupuje niekoľko spoločností, ktoré rozvíjajú svoje podnikateľské aktivity v stavebníctve, doprave, strojárstve a cestovnom ruchu. Skupina REMESLO zamestnáva viac ako 500 ľudí.

REMESLO stav, s.r.o. Žiar nad Hronom

Stavebná spoločnosť má na slovenskom i zahraničnom stavebnom trhu mnohoročnú tradíciu. Disponuje tímom skúsených odborníkov, projektantov, technikov a manažérov stavieb. Do portfólia realizácií patria v prevažnej miere priemyselné areály a výrobné haly, ďalej kompletná realizácia občianskych a bytových stavieb. Špecializovaná organizačná zložka PSV zabezpečuje komplexnú výstavbu líniových stavieb, kúrenárskych a inštalátorských prác.

Jedným z najväčších projektov Remeslo stavu v r. 2011 je výstavba obytného súboru domov Na hore v Košiciach. Ide o 18 nových bytových domov, v ktorých budú jednoizbové až štvorizbové byty. Hotových je 12 domov a 6 dokončujú. Byty stavajú aj v žiarskom regióne – v Žarnovici, V Hliníku nad Hronom, v Bzenici a v Dolnej Ždani.

Samostatné stredisko Dopravy v rámci spoločnosti REMESLOstav, s. r. o. poskytuje zákazníkom komplexné dopravné služby a prenájom stavebných strojov. Samostatné stredisko Dopravy v rámci spoločnosti REMESLO stav, s.r.o. poskytuje zákazníkom komplexné dopravné služby a prenájom stavebných strojov.

KAMEŇOLOM SOKOLEC s. r. o. Bzenica

Produkcia kameniva je prostriedok na zefektívnenie dodávateľského systému pre stavebnú produkciu. Spoločnosť nadviazala na pôvodnú výrobu a pokračuje vo výrobe prírodného drveného andezitového kameniva mokrou metódou.

REMESLO STROJAL, s. r. o. Žiar nad Hronom

- ako súčasť spoločnosti pod značkou REMESLO je spoločnosť, ktorá sa zaoberá strojárskou výrobou.

Strojná obrobňa je určená na výrobu náhradných dielov a súčiastok nadrozmerných rozmerov a váh (priemer do 4m, dĺžky 5m, váhy 10t).

Zákazková výroba je prevádzka, kde zámočníci a zvarači na veľkých priestoroch plnia prania zákazníkov podložené výrobnou dokumentáciou a možnosťou využitia výhody použiť 32 t žeriav.

REMESLO STAVMAT, s .r. o.

Skupina REMESLO v rámci zefektívnenia dodávateľského systému pre stavebnú produkciu investuje do rozvoja stavebnín a ponúka široké portfólio stavebných materiálov.

ŽELEZIARSTVO

Predaj železiarskeho a priemyselného tovaru stavebným a remeselným firmám ako aj drobným živnostníkom.

REMESLO TERMÁL, s. r. o.

Hotel Termál je príjemný novozrekonštruovaný kongres a wellness hotel v nádhernom prostredí banskoštiavnických vrchov vo Vyhniciach.

REMESLO STROJAL VYTVORIL NOVÉ PRACOVNÉ MIESTA

Spoločnosť Remeslo Strojál podpísala dlhoročnú zmluvu s nemeckou firmou HAMM, pre ktorú bude vyrábať predné a zadné rámy na cestné valce. Do konca roka už majú objednávky na 180 kusov. Vďaka tomu vytvoria 30 nových pracovných miest. Na výrobu pre nemeckú spoločnosť vyčlenili celú halu.

DALKIA

Spoločnosť Dalkia Žiar nad Hronom s. r. o., ktorá zabezpečuje pravidelné dodávky tepla a teplej úžitkovej vody obyvateľom mesta, investovala v r. 2011 do viacerých projektov. Z dôvodu efektívnejšej prevádzky pristúpila k výmene vonkajších rozvodov tepla, ktoré boli vedené v teplovodných kanáloch. Nové rozvody sú vedené ako bezkanálové potrubné vedenie. Trasy potrubia sú vedené v optimálnych dimenziách, čím dochádza k zmenšeniu dĺžky tepelných rozvodov centrálného zásobovania teplom na území mesta, a tým aj k nižším tepelným stratám. V r. 2011 bol vymenený uzol č. IV na Uliciach Cyrila a Metoda, Š. Moyses a Dukelských hrdinov.

ŠKOLSTVO

ŽIAR MÁ KOMPLETNE ZREKONŠTRUOVANÚ AJ SIEŤ ŠKOLSKÝCH AJ PREDŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

V rámci projektu Rekonštrukcia a modernizácia Materskej školy na Ul. Dr. Janského č. 8 boli zrekonštruované všetky objekty elokovaných tried tejto materskej školy (t. j. 7 budov). Mesto Žiar nad Hronom sa takto stalo prvým na Slovensku, ktoré má zrekonštruované všetky školské objekty. (Základné školy sa rekonštruovali ako prvé).

Na projekt získalo mesto nenávratný finančný príspevok z Regionálneho operačného programu vo výške 1 747 197,87 €. Jednotlivé budovy MŠ boli zateplené, boli na nich kompletne vymenené okná a opravené strechy. Zmenil sa ich celkový vzhľad.

Projekt bol náročný nielen z hľadiska objemu uskutočňovaných rekonštrukčných prác, ale aj organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu. Nábytok a základný materiál bolo potrebné sťahovať z jedného zariadenia do druhého, rodičia museli svoje deti nosiť aj na druhý koniec mesta, v triedach bol aj dvojnásobný počet žiakov. Výsledok však stál jednoznačne za to a je pozoruhodný.

ŽIARSKÉ ŠKOLY V R. 2011

V Žiari nad Hronom je 6 školských zariadení, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta:

- ZŠ na Ul. Dr. Janského č. 2 (52 pedagogických zamestnancov)
- ZŠ na Ul. M. R. Štefánika č. 17 (46 pedagogických zamestnancov)
- ZŠ na Jilemnického ul. č. 2 (31 pedagogických zamestnancov)
- Materská škola na Ul. Dr. Janského č. 8 (56 pedagogických zamestnancov)
- ZUŠ Zity Strnadovej-Parákovej na Jilemnického ul. (23 pedagogických zamestnancov)
- Centrum voľného času na Ul. M. R. Štefánika (4 zamestnanci)

Spolu je vo všetkých zariadeniach 212 učiteľov a učiteľiek. Učiteľiek je 193, učiteľov len 19. Z toho dvaja muži sú riaditelia škôl. Najviac pedagógov mužov učí na ZUŠ (7).

Do prvého ročníka základných škôl bolo zapísaných 218 detí. Najviac prvákov (81) bude v ZŠ na Ul. M. R. Štefánika, kde otvorí 4 triedy, v ZŠ na Ul. Dr. Janského budú tri triedy (62 prvákov), v ZŠ na Jilemnického ul. budú dve triedy.

25 ROČNÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA

Od otvorenia základnej školy na Jilemnického ulici uplynulo 6. januára 25 rokov. Toto výročie si 18. marca slávnostným programom pripomenuli súčasní aj bývalí zamestnanci spolu s primátorom mesta Ivanom Černajom, viceprimátorom Petrom Antalom, vedúcou odborom školstva a športu Martou Mergovou, poslancami MsZ a riaditeľmi ostatných školských zariadení v meste.

Na poste riaditeľa školy sa od roku 1986 vystriedali Gejza Nagy (do r. 1991), Mária Ulrichová (do r. 1993), potom opäť Gejza Nagy. Od r. 2004 bol riaditeľom Jozef Schwarz a v r. 2009 sa ním stal Marián Majzlík. Od roku 2004 sídli v budove Základná umelecká škola Zity Strnadovej-Parákovej.

UČITEĽ NA JEDNOTKU

Pri príležitosti Dňa učiteľov sa 25. marca konalo kultúrno-spoločenské podujatie „Učiteľ na jednotku“. Počas slávnostnej časti boli z každej MŠ a ZŠ ocenení vybraní pedagógovia. Mimoriadne ocenenie získala riaditeľka ZUŠ Zity Strnadovej-Parákovej Dana Kravecová a riaditeľka MŠ Martina Šimková. V programe sa predstavil klavirista Jozef Hollý. Na slávnosti bola prítomná aj delegácia z partnerského mesta Svitavy.

NAJTALENTOVANEJŠÍ ŽIACI A ŠTUDENTI (13. SEPTEMBRA)

Nadácia ZSNP a Slovalco oceniť aj v r. 2011 najtalentovanejších žiakov základných škôl a študentov stredných škôl zo žiarskeho regiónu. Dvadsaťdva z nich získalo za úspechy

v prírodovednej, humanitnej a kultúrnej oblasti 50 € a sedem z nich 300 €. Symbolický šek na 300 € si z rúk primátora mesta Mgr. Ivana Černaja prevzali: Ján Sebechlebský, Veronika Prepilková, Petra Lukovská (všetci traja Gymnázium Milana Rúfusa v Žiari nad Hronom), Michal Vician (Súkromná stredná odborná škola technická Žiar nad Hronom), Patrik Štompf (Základná škola na Ul. Dr. Janského Žiar nad Hronom), Soňa Turčanová (Základná umelecká škola Zity Strnadovej Parákovej Žiar nad Hronom), Lucia Andrášiová (Stredná odborná škola obchodu a služieb Žiar nad Hronom).

**ZOMRELA
MONIKA DOBROTOVÁ**

Smrť náhle prerušila život riaditeľky Základnej školy na Ulici M. R. Štefánika v Žiari nad Hronom dňa 1. októbra 2011. Bola vynikajúca učiteľka, ktorá rozumela detskej duši a dospelí si ju vážili najmä pre ľudskosť, ktorú mala v svojom srdiečku. Pod jej vedením dosahovala škola vynikajúce výsledky. Dlhé roky pracovala aj v Zbore pre občianske záležitosti, kde využila svoje jedinečné recitátorské schopnosti.

KULTÚRA

18. reprezentačný ples mesta

Oficiálnu plesovú sezónu otvoril 18. reprezentačný ples mesta, ktorý privítal zúčastnených priaznivcov tanca a zábavy 28. januára. Ples oficiálne otvoril primátor mesta Ivan Černaj. Moderátorom večera bol Martin Nikodým a v kultúrnom programe sa postupne predstavili TŠK Stella, Leona Šenková, Associalz dance crew a kapela Goldies. Pozornosť účastníkov plesu priťahol aj barman Alex so svojou ohňovou šou a nechýbala obľúbená tombola s hodnotnými cenami.

Ďalšie plesy v sezóne:
2. februára

5. ples seniorov (DDaDSS v Žiari nad Hronom, Klub dôchodcov a JDS)

11. februára

Školský ples (usporiadatelia ZŠ na Jilemnického ulici a ZUŠ Zity Strnadovej Parákovej)

**XX. POHÁR
PRIMÁTORA MESTA
MESTA (5. MARCA)**

Na dvadsiatom ročníku tanečnej súťaže sa zúčastnilo vyše 200 tanečných párov zo Slovenska a Maďarska. Tanečno-sportový klub Stella bol zastúpený 25 tanečnými párami v 14 súťažiacich. V najvyššej výkonnostnej triede A dvakrát zvíťazil tanečný pár Jaroslav Oboňa a Dominika Rošková (štandardné a latinskoamerické tance). V triede B sa súrodenci Ján a Natália Vančíšinovci prebojovali do finále a skončili na treťom a piatom mieste.

**DEŇ TANCA 2011
(17. MÁJ)**

Siedmy ročník krajskej tanečnej súťaže organizoval Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) - Pohronské osvetové stredisko (POS) v Žiari nad Hronom vo veľkej estrádnej sále mestského kultúrneho centra. Súťažilo sa v modernom a módnom tanci v štýle disko, hip-hop, break dance, scénickom tanci, show a open choreografiách,

country, národných tancoch, mažoretkách, vytlieskavačkách a i. Na parkete sa počas súťaže predvedli tanečné kolektívy z regiónov Žiar nad Hronom, Banská Bystrica, Zvolen, Lučenec, Rimavská Sobota a Veľký Krtíš.

KRIŽOVATKY ŽIVOTA

V obradnej sieni mesta sa 26. mája uskutočnil 17. ročník celoslovenského festivalu vybraných programov ZPOZ pod názvom Križovatky života. Vystúpenia zúčastnených kolektívov hodnotila odborná porota. V programe festivalu boli ukážky uvítania detí do života, odobierka a prijatie snúbencov pred cirkevným sbášom, jubilejný zlatý sobáš a diamantová svadba. Organizátormi festivalu boli Ústredná rada Združenia ZPOZ Človek človeku v SR a mesto Žiar nad Hronom.

POJAZDNÉ KINO NA NÁMESTÍ

Pojazdné kino Bažant kinematograf prišlo opäť aj do nášho mesta. Od začiatku jeho púte po Slovensku síce počasie projekciám neprialo, v Žiari nad Hronom sa však premietanie pod holým nebom vydarilo. Kým minulý rok sa filmy premietali v Parku Š. Moyses, tento rok organizátori zvolili Námestie Š. Moyses. Jedným z dôvodov takéhoto rozhodnutia bolo i oživenie diania v zrekonštruovanom centre mesta. Bažant kinematograf priviezol na námestie päťicu divácky obľúbených a zároveň kvalitných českých a slovenských filmov. Najúspešnejším bol Marhuľový ostrov, ktorý si pozrelo 400 divákov. Ďalšie filmy: Občiansky preukaz, Najväčší z Čechov, Kuki se vrací, Nesvadbovo. Celkove filmy videlo 1370 divákov. Trasa kinoautobusov pokračovala po Žiari nad Hronom ešte v Levoči a Lučenci.

CITY FEST

V sobotu 13. augusta sa uskutočnil už šiesty ročník City festu, najväčšieho kultúrneho podujatia v Žiari nad Hronom. Hudobný program začal hodinu popoludní. Medzi prvými účinkujúcimi sa predstavili víťazi súťaže City fest challenge - Katea, Ranné toporenie a Christmas. Po domácich umelcoch nasledovali skupiny Dríst, Hudba z Marsu, Mango Molas či nitrianski rockeri The Paranoid. Úspešná bola finalistka prvého ročníka Česko-Slovensko hľadá Superstar Leona Šenková a trio hudobníkov zo susedných Čiech - kapela Verona. Najväčším lákadlom tohtoročného City festu bola pop-rocková kapela Chinaski a prvá víťazka súťaže Česko hľadá Superstar Aneta Langerová. Záver City festu patril už tradične opäť domácim umelcom. Skvelú šou na záver tak predviedli punk-rockoví Sitňan a Banda Americano, ktorá hrá jive, swing & rock'n roll. Vzhľadom na rozpočet festivalu sa organizátori do žiadnych novínok nepúšťali. Počas večera sa uskutočnilo niekoľko súťaží, v ktorých mohli návštevníci vyhrať zaujímavé vecné ceny. Nechýbali stánky s občerstvením či prezentácie a zadarmo si každý mohol vychutnať 14 hodín kvalitnej hudby. Aj tento rok počet návštevníkov prekročil hranicu 12-tisíc.

ŠÁŠOVSKÉ HRADNÉ HRY

V sobotu 30. júla sa uskutočnil už siedmy ročník Šášovských hradných hier. Cieľom tohto podujatia je propagovať myšlienku záchranu pozostatkov hradu Šášov. Prípravy značne ovplyvnilo počasie, keď najprv 20. júla postihli túto mestskú časť Žiaru nad

Hronom záplavy a následne bol každý deň v týždni sprevádzaný výdatnými prehánkami.

Hradné hry začali výstupom na hrad Šášov so sprievodcovským doprovodom. V hlavnom programe vystúpili šermiari, brušné tanečnice a sokoliari. K dispozícii bola aj pamätná izba hradu. V predhradí sa mohli predovšetkým deti povoziť na koníkoch. Prechádzalo sa tam rozprávkovým lesom. Veľký úspech malo modelovanie z hlíny a práca na hrnčiarskom kruhu. Deti si mohli zaštrielť z luku, vyraziť mincu, ale tiež napísať vlastnú listinu, ktorá bola následne zapečatená voskom a označená pečatidlom Združenia na záchranu hradu Šášov. Pečatili sa aj pohľadnice s motívom hradu Šášov. Pre všetkých návštevníkov boli pripravené aj zaujímavé súťaže. Podujatie však aj napriek nestabilnému počasiu navštívilo takmer 500 divákov, ktorí nakoniec nepotrebovali dáždniky. Podujatie ukončila vo večerných hodinách ohňová šou. Vyzbierané vstupné bude opäť použité na rekonštrukčné práce na hrade.

PLÁŽOVÉ KÚPALISKO

Kúpalisko bolo otvorené od 12. júna. Počas tohtoročnej letnej sezóny bola návštevnosť 19 089 ľudí a tržby dosiahli 29 875,00 €. V júni bolo kúpalisko otvorené osem dní, v júli dvanásť a v auguste dvadsaťdvakrát. Najväčšiu návštevnosť zaznamenali 17. júla (1368) a 24. augusta (1388).

Rok	2010	2011
Počet návštevníkov	18 153	19 089
Tržba (vstupné)	27 746	29 875

20. ŽIARSKY JARMOK

Jubilejný 20. ročník tradičného Žiarskeho jarmoku sa konal v dňoch 14. a 15. októbra. Predajné stánky jarmočníkov boli rozmiestnené v priestoroch Svätokrížskeho námestia, na Uliciach Hviezdoslavovej a A. Kmeťa a na vyhradenej časti Ulice Š. Moysesova. Po minulé roky sa stávalo, že na niektorých úsekoch zostalo voľné miesto pre prípad, ak prišiel niekto z predávajúcich na poslednú chvíľu. Tento rok však boli predajné plochy vypredané do posledného miesta už niekoľko dní pred začiatkom jarmoku. V pestrej ponuke opäť nechýbali stánky s oblečením, obuvou, hračkami, kuchynským tovarom, maškrtami, perníkmi, tureckým medom, nechýbali predajcovia s nafukovacími balónmi pre deti, bižutériou, posteľnými obliečkami či stánky s ručne vyrobeným tovarom z dreva, vencami na hroby, sviečkami či prútenými výrobkami. Zaujímavosťou bol stánok s pravými švajčiarskymi syrmi. Nemenej navštevované boli aj stánky s občerstvením. Ponúkali v nich tradičné žiarske hurky, pečené klobásky, grilované špeciality, lokše s chutnou pečienkou či živánsku. V ponuke boli aj hranolčeky, langoše alebo novodobá pochúťka gyros. Nechýbali ani predajcovia trdelníkov, medoviny a v jesennom období veľmi obľúbeného burčiaka. O zábavu sa postarali kolotočiar, ktorí boli rozmiestnení na viacerých stanovištiach. V ponuke boli autíčka, labute, centrifúga, loď či reťazový kolotoč.

Na jarmoku už večer pred jeho oficiálnym otvorením zahrli divákom žiarske kapely Banda Americano a ZH Band. V piatok vystúpili sokoliari, komik na chodúľoch Lupi a hudobné skupiny Neznámi,

Funky Emotion, Horkýže muchy a Helenine oči. Sobota patrila Detskému folklórnemu súboru Konvalinka, Dychovej hudbe Žiaranka, Mužskej speváckej skupine Sekera a popoludní sa kultúrny program zavŕšil vystúpením obľúbenej domácej kapely Sitňan.

ZBIERKA VÝTVARNÝCH PRÁC JÚLIUSA POVAŽANA

Dňa 16. decembra bola v priestoroch Mestského kultúrneho centra v Žiari nad Hronom slávnostne otvorená reінštalovaná zbierka výtvarných diel svätokrížskeho rodáka - insitného umelca Júliusa Považana. Galéria Júliusa Považana bola najprv umiestnená v Dome kultúry na Námestí Matice slovenskej. Pre havarijný stav budovy sa však mesto rozhodlo vystavované diela uložiť do depozitu a opätovne ich sprístupniť verejnosti v iných priestoroch. Vedenie mesta sa niekoľko rokov snažilo hľadať priestory, kde by obrazy mohli byť adekvátne prezentované a boli dôstojné mena majstra Považana, ktorý patrí k veľkým osobnostiam Žiaru nad Hronom. Hodnota jeho obrazov je pre Žiar nevyčísľiteľná. Majster Považan bol naším rodákom, človekom, ktorý svoj vrelý vzťah k mestu prejavil aj v želaní byť tu pochovaný. Na otvorení galérie v nových priestoroch sa zúčastnil aj Milan Považan, maliarov syn. O svojom otcovi o. i. povedal: „*Môj otec bol celý život Križan a aj zomrel ako Križan. Svedčí o tom aj to, že za miesto svojho posledného odpočinku si vybral Žiar nad Hronom napriek tomu, že tu 60 rokov nežil. Keď sa pozriete na jeho obrazy, 70 percent jeho tvorby je zakotvené v tomto meste, v tomto kraji. Z reality a snov si vytvoril svoj svet. Jedinečný a neopakovateľný.*“ Návštevníci môžu v galérii obdivovať 37 obrazov. Majetkom mesta je 36 diel, jeden obraz do galérie dlhodobou zapožičal Miestny odbor Matice slovenskej. Diela Júliusa Považana sú doma i v zahraničí známe vďaka pestrofarebným, imaginatívnym obrazom. Sú súčasťou mnohých súkromných zbierok a galérií doma i v zahraničí. Patria medzi ne Slovenská národná galéria, Mestská galéria v Bratislave, Oravská galéria v Dolnom Kubíne, Galéria insitného umenia v Pezinku, Galéria Júliusa Jákovyho v Košiciach. Jeho obrazy sú taktiež vystavené vo francúzskom Louvri či v galérii v Mníchove. Július Považan sa narodil 9. augusta 1926 v Žiari nad Hronom a zomrel 21. februára 2011 v Krupine.

PREDVIANOČNÉ TRHY

V čase od 19. do 22. decembra boli na Námestí Matice slovenskej umiestnené predajné stánky, v ktorých ponúkali vianočný punč, občerstvenie, vianočné predmety a darčeky. Súčasťou trhov bol aj kultúrny program, ktorý pripravilo mestské kultúrne centrum. Už tradičný charitatívny punč podával primátor mesta Ivan Černaj a zamestnanci mestského úradu. Výťažok z predaja punču bol poskytnutý pre ZO Zväzu zdravotne postihnutých v Žiari nad Hronom.

MADE IN ZH

Made in ZH je komponovaná prehliadka kultúrnych akcií, ktoré chcú každoročne odprezentovať najlepšie produkty žiarskej kultúry. Jeho prvým tohtoročným podujatím bola vernisáž výstavy Traja, ktorá patrila Dominike Dodekovej, ktorá sa venuje výtvarnému umeniu, Dorote Sykorjakovej – študentke VŠMU odbor bábkarstva scénografia a Romanovi Gašparíkovi, ktorý sa venuje figurálnej tvorbe zo skla a hlíny. Po skončení vernisáže sa konalo divadelné

predstavenie, v ktorom sa predstavili herci - ochotníci z divadla BBSK pri Pohronskom osvetovom stredisku v Žiari nad Hronom a minikoncert skupiny Banda Americano.

V rámci podujatia Made in ZH bola už tradične trom domácim umelcom udelená aj cena Zlatý klinec. Udeľuje sa trom umelcom zo Žiaru nad Hronom v troch kategóriách - Cena primátora, Cena riaditeľa MsKC a Cena Nadácie ZSNP a Slovalco. Cenu primátora prevzala z rúk viceprimátora Petra Antala spisovateľka Katarína Gillerová. Táto kremnická rodáčka, ktorá počas štúdia na strednej škole vyrastala v Žiari nad Hronom, knižne debutovala v roku 2002. Odvtedy vydala každý rok jeden román. Viaceré jej knihy boli preložené aj do češtiny. Ocenená spisovateľka prezradila, že sa stále cíti byť Žiarčankou a do nášho mesta sa pravidelne a rada vracia. Cenu riaditeľa MsKC si z rúk Aleny Kršiakovej poverenej vedením MsKC, prevzala remeselníčka Blažena Kriváková, ktorá sa tento rok v súťaži organizovanej Vidieckym parlamentom stala Remeselníčkou roka. Blažena Kriváková sa už dlhé roky zaoberá tradičným drotárstvom, ku ktorému v súčasnosti pridala i výrobu šperkov.

Cena Nadácie ZSNP a Slovalco bola udelená Ing. Richardovi Kafkovi. I keď je rodákom z Kokavy nad Rimavicou, on sám sa už považuje za Žiarčana. Dlhé roky pracoval v ZSNP ako technik, prešiel tam rôznymi pracovnými postami, zúčastňoval sa na modernizácii a ekologizácii výroby hliníka, je spoluvýtvorcom piatich autorských osvedčení a dvoch patentov, mal bohatú publikačnú činnosť týkajúcu sa histórie hutníctva a do dôchodku odchádzal z postu technického riaditeľa, je uznávaný aj ako žiarsky historik. Podujal sa na amatérsky výskum identifikácie huty v Sklených Tepliciach a železiarskeho hámra v Rimavici, kde sa spolu so Slovenským technickým múzeom v Košiciach podarilo zachrániť posledné historické predmety (náhrobné kamene, budovy). Tieto práce boli publikované v Hutníckych listoch. Podrobnejšie študoval a publikoval výsledky spolupráce medzi vedcami Uhorska (z územia Slovenska) a Nórska. Je spoluautorom publikácie Z dejín výroby hliníka na Slovensku, monografie Sklárne v Malohonte, Mosty na sever v slovenčine a angličtine a Dejín hutníctva na Slovensku.

Záver podujatia Made in ZH sa niesol v réžii mladých žiarskych hudobníkov. Vystúpili hudobné skupiny Tahsatunga, Nová Komunita, víťaz City Fest Challenge 2011 Christmas a tanečníci zo zoskupenia Associallz Dance Crew.

MESTSKÁ KNIŽNICA SA PREŠTAHOVALA

Mestská knižnica Michala Chrásteka sa presťahovala do nových priestorov v Mestskom kultúrnom centre v Žiari nad Hronom. Sťahovanie sa začalo 21. septembra.

NOVÁ RIADITEĽKA V MSKC

Mestské kultúrne centrum v Žiari nad Hronom vedie od 1. marca nová riaditeľka. Stala sa ňou Michaela Pribilincová, ktorá doteraz v meste pôsobila ako koordinátorka práce s mládežou. Michaelu Pribilincovú na post riaditeľky MsKC zvolila výberová komisia spomedzi troch uchádzačov. Kultúru v našom meste chce zatraktívniť a oživiť aj vďaka rôznym projektom, prostredníctvom ktorých chce získať finančné prostriedky na podujatia.

100. VÝROČIE POSVÄTENIA KOSTOLA V HORNÝCH OPATOVCIACH

Rodáci z Horných Opatoviec ale aj veriaci z celého Slovenska prišli 10. septembra do Kostola sv. Vavrinca v zaniknutej obci Horné Opatovce, aby si pripomenuli 100. výročie od jeho posvätenia. Storočnicu kostola prišli osláviť i predstavitelia mesta Žiar nad Hronom, medzi nimi primátor Ivan Černaj, zástupca Peter Antal a tiež poslanci mestského zastupiteľstva.

Každoročné slávnosti v bývalých Horných Opatovciach sa vždy nesú v znamení príjemnej atmosféry. Kostol je jediná zachovaná pamiatka, ktorá sa týči na mieste bývalej obce ako memento pre všetkých, ktorí nezabudli, ale aj pre ďalších potomkov. Slávnostnú svätú omšu celebroidal spolu s prítomnými kňazmi farár Jozef Kuna, ktorý v súčasnosti pôsobí v Dolnej Súči. Pre Hornoopatovčanov sa stal Kuna akýmsi duchovným vodcom, lebo to bol práve on, kto pred niekoľkými rokmi prišiel do zaniknutej obce aj so svojimi farníkmi, aby už pustnúcí kostol dali znovu do poriadku.

Na Svätej omši sa mal zúčastniť aj už nedávno zosnulý banskobystrický diecézny biskup Rudolf Baláž. Na začiatku bohoslužby si ho prítomní pripomenuli listom, ktorý venoval práve rodákovi a pamätníkom tejto dnes už zaniknutej obce. Veriacim sa prihovoral i predseda Občianskeho združenia Horné Opatovce Jozef Hlinka. Nechýbala nahrávka zvonov, spevácke vystúpenie Holúbkov z Kríža a dychová hudba.

Pre návštevníkov osláv bol pripravený celodenný program. Hneď po skončení liturgie sa premietal film o kostole a obci, ktorý pripravil Jozef Hlinka. V chráme vystúpili spevácky súbor Holúbky z Kríža, ktorý vedie Magda Poloňová a nevidiaci spevák Marián Bango.

Pre účastníkov osláv bolo pripravené pohostenie v parku pri kostole. Srdečné boli stretnutia rodákov a známych, ktorí sa roky nevideli. V parku sa tiež konalo vystúpenie speváckeho zboru žien, predstavili sa dychovky z Hostoviec, Žikavy, Loviec a Dolnej Súče, súbor Makovička z neďalekého Hliníka nad Hronom a fujarista M. Ondřík s dcérou.

SYNAGÓGA V ŽIARI NAD HRONOM ?

Svätokrižska synagóga z roku 1888 stála na dnešnej ulici SNP. Po vojne bola prestavaná na klasický mestský dom. Zo synagógy zostali len stopy na jeho dnešnej povale. Sú tam vyobrazené ľudské tváre, čo je pre židovskú kultúru nezvyčajné. Dom patrí v súčasnosti Banskobystrickému samosprávnemu kraju a sídli tam Domov sociálnych služieb Doména. Túto unikátnu pamiatku sa snažia zachrániť členovia združenia pre históriu Castrum Susol, ale aj študenti žiarskeho gymnázia. Ich snahou je, aby sa vytvorili podmienky pre prípadný výskum, kvalitnejšiu fotodokumentáciu, ako i reštaurátorské práce.

Približne dvadsať dobrovoľníkov sa stretlo v stredu 27. júna v miestach, kde kedysi stála žiarska synagóga. Kompletne vyčistili celý interiér od neporiadku a nánosov prachu. Na mieste sa našli aj listy spred viac ako polstoročia.

**10. VÝROČIE
POSVÄTENIA
KOSTOLA
SEDEMBOLESTNEJ
PANNY MÁRIE**

V dňoch 17. a 18. septembra sa uskutočnili tzv. Farské dni na počesť 10. výročia posvätenia Kostola Sedembolestnej Panny Márie v Žiari nad Hronom. Farské dni mali bohatý program počnúc svätou omšou, cez podujatia pre deti, detské atrakcie, futbalový zápas ženatých proti slobodným, ľudovú zábavu, až po občerstvenie a výborný kotlíkový guláš.

**VÝSTAVBA
EVANJELICKÉHO
KOSTOLA**

Výstavba evanjelického kostola v Žiari nad Hronom sa oficiálne začala 28. marca. Kostol bude súčasťou Evanjelického centra, kde sa bude nachádzať aj prízemná zborová miestnosť, v ktorej sa budú konať rôzne kultúrne podujatia a budú tam aj podmienky na stretávanie rôznych vekových a záujmových skupín, napr. seniorov, detí a mládeže.. Stavebné práce sa začali po vysvätení a spoločnej modlitbe za účasti konseniora zvolenského seniorátu evanjelickej a. v. cirkvi Petra Kevického, Jána Sotáka - kremnického farára, kurátorky žiarskej evanjelickej cirkvi a. v. Eleny Bórikovej a veriacich z nášho mesta. Veriaci z evanjelickej cirkvi zo Žiaru nad a blízkeho okolia sa schádzajú už 20 rokov na pravidelných bohoslužbách v POS. Autorkou architektonického návrhu na Evanjelické centrum je Ivica Schwarzová. Plánované náklady na stavbu sú 256 000 Eur.

**POLITICKÉ STRANY, OBČIANSKE ZDRUŽENIA,
NADÁCIE**

**OBČIANSKE
ZDRUŽENIE
HORNÉ OPATOVCE**

Cieľom združenia je zachovať kultúrne dedičstvo bývalej obce Horné Opatovce zrušenej v roku 1969 z dôvodu ekologickej havárie spôsobenej výstavbou a činnosťou ZSNP Žiar nad Hronom. Činnosť združenia tvorí najmä:

- príprava cyklických stretnutí obyvateľov bývalej obce a ich potomkov, organizácia tradičných náboženských obradov v kostole,
- získavanie pomocných finančných zdrojov na konzerváciu (resp. rekonštrukciu) národnej kultúrnej pamiatky – Kostola sv. Vavrinca (ktorý zostal ako jediná pamiatka na bývalú obec Horné Opatovce), formou dobrovoľných zbierok a získavania sponzorských darov, dotácií a grantov z tuzemska a zo zahraničia,
- organizácia prác pri oprave kostola a brigád na údržbe kostola, jeho okolia a na údržbe „Pamútníka obce“, ktorý bol vyhotovený v roku 1995,
- zhromažďovanie hmotných a písomných pamiatok na bývalú obec za účelom ich sústredenia a výstavy v rámci plánovaného regionálneho múzea,
- propagácia ekologických hodnôt, ktorých nerešpektovanie spôsobilo zánik historickej takmer 900-ročnej kultúrnej obce (získavanie ekologických aktivistov),

- hľadanie možností dôstojného využitia kostola aj mimo sakrálnych obradov v celospoločenskom záujme,
- trvalé udržanie cintorína obce.

**OBČIANSKE
ZDRUŽENIE NA
ZÁCHRANU HRADU
ŠÁŠOV**

Činnosť občianskeho združenia Združenie na záchranu hradu Šášov sa datuje od 3. 10. 2003. Cieľom združenia je konzervácia hradu, obnova niektorých jeho častí a teda záchrana tejto kultúrnej pamiatky, resp. zachovanie súčasného stavu tohto stredovekého skvostu mesta Žiar nad Hronom. Počas svojho pôsobenia sa združenie zaoberalo zbieraním archívnych materiálov, literatúry a vyobrazení hradu, usporadúvaním výstav, kultúrnych podujatí a seminárov o hrade a jeho bezprostrednom okolí. V decembri roku 2005 dostalo OZ do užívania objekt nachádzajúci sa pri výstupe na hrad. Počas leta roku 2006 začali tento objekt prerábať na informačnú kanceláriu a pamätnú izbu ZnZHŠ.

O podujatia usporadúvané Združením na záchranu hradu Šášov je čoraz väčší záujem verejnosti a mnohé z nich si vybudovali každoročne sa opakujúcu tradíciu. Patria k nim: výstupy na hrad Šášov, Rozprávkový les (prechod Ladomerským lesom na hrad), Dobýjanie hradu Šášov ako aj stretnutia s občanmi na podporu informovanosti.

Žiaľ, záchrane pozostatkov hradu Šášov, opravám, konzervácii a obnove niektorých častí, stojí v ceste súčasná legislatíva týkajúca sa kultúrnych pamiatok. Preto snahy OZ v tejto oblasti vychádzajú nazmar. Napriek tomu sú nezanedbateľné jeho aktivity pri úpravách okolia hradu.

**NADÁCIA ŠKOLA
DOKORÁN**

Nadácia Škola dokorán je nezisková organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou zameraná na celoživotné vzdelávanie. Jej poslaním je podpora celoživotného vzdelávania, integrácie detí a mládeže ohrozených sociálnym vylúčením a harmonického spolunažívania rôznych národností a etnických skupín v zmiešaných komunitách. Základným cieľom jej aktivít je rozvoj ľudského potenciálu zvýšením kvality vzdelávania za účelom vytvárania rovnakých šancí pre každého jednotlivca v rámci učiacej sa spoločnosti.

**OZ SPOSA
ŽIAR NAD HRONOM**

SPOSA (Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom) je rodičovské občianske združenie, ktoré zastupuje záujmy detí, mládeže a dospelých s autistickým syndrómom, snaží sa upozorniť verejnosť na problémy ľudí s autizmom, ktoré vyplývajú z ich sociálnej núdze a presadzovať riešenie problémov tejto marginalizovanej a spoločensky izolovanej skupiny voči orgánom štátnej správy, samosprávy a prostredníctvom médií voči celej verejnosti. Poskytuje poradenstvo a podporu rodinám s autistickým členom a vyvíja osvetovú a informačnú činnosť. Pri príležitosti Svetového dňa povedomia o autizme každoročne organizuje celoštátnu verejnú zbierku.

OZ SPOSA Žiar nad Hronom je registrované od decembra 2010. Prostredníctvom združenia chcú rodičia spoločne riešiť to, čo ich najviac trápi – začlenenie svojich detí do spoločenského, výchovného, rehabilitačného a habilitačného procesu. V SPOSA Žiar nad Hronom

evidujú 13 detí s autizmom, čo však neodzrkadľuje reálny počet osôb s touto diagnózou. Preto chcú osloviť aj ďalších rodičov, ktorí majú podobný osud.

Príčina vzniku autizmu je neznáma a počet detí s autizmom každoročne stúpa. Občianske združenie SPOSA pri svojich voľnočasových aktivitách úzko spolupracuje s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva, OZ Okáčik a CVC v Žiari nad Hronom.

OZ OKÁČIK

Občianske združenie Okáčik vzniklo v októbri 2003 a jeho symbolom sa stal motýľ. Motýľ, ktorého krídla sú ochranou všetkých detí.

Motýľ, ktorého krídla nesú dôležité posolstvo, „dať každému rovnakú šancu realizovať sa, podporiť sebavedomie, rozvíjať prirodzený talent“. Mladí ľudia v Okáčiku organizujú zmysluplné projekty.

Vytvorili si vlastné zábavné programy, dobrodružné tábory pre deti z celého Slovenska ako Happy Train či úspešný seriál táborov s námorníckou tematikou Deti mora. Spolupracujeme s viacerými odborníkmi, aby pomohli tým deťom, ktoré to najviac potrebujú. Deti z detských domovov, deti zdravotne a sociálne znevýhodnené.

Celoslovenské projekty Nikdy sa nevzdávaj, Hľadáme talenty roka, sú venované najmä im.

Od septembra 2011 spustilo OZ Okáčik nový projekt s názvom Svet s tebou ma baví, ktorý je finančne podporený z fondu Hodina deťom.

Cieľom projektu je spájať dva svety: svet zdravých so svetom zdravotne znevýhodnených detí a mládeže, odbúravať bariéry zdravej populácie voči zdravotne znevýhodneným.

ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNE VECI

DISTRIBÚCIA POTRAVÍN

Do programu distribúcie potravín pre sociálne odkázané osoby, ktoré sa nachádzajú na hranici životného minima, fyzickým osobám, ktoré poberajú dávku v hmotnej núdzi a dôchodcom, ktorí poberajú dôchodok nižší ako životné minimum, sa zapojilo aj mesto Žiar nad Hronom. V prvej etape programu sa do konca júla zbierali od občanov potvrdenia o sociálnej situácii potrebné k výdaju potravín. Zamestnanci odboru starostlivosti o obyvateľa na MsÚ zabezpečovali potraviny a ich dopravu do mesta prostredníctvom Potravinovej banky Slovensko (PBS). Termín výdaja potravín bol závislý od distribúcie potravín zo skladov PBS. V Európskej únii sa tento spôsob pomoci uplatňuje od r. 1987 a je financovaný z Európskeho poľnohospodárskeho a záručného fondu.

Prvé kolo výdaja potravín sa uskutočnilo od 26. do 28. septembra a druhé kolo od 24. do 26. októbra. Potravinová pomoc (20 kg cestovín a 20 kg múky) bola poskytnutá celkovo 950 Žiarčanom.

ZMENA SÍDLA SČK

Slovenský Červený kríž (SČK), územný spolok Žiar nad Hronom sa presídlil do Slaskej. Po novom ho môžete nájsť v priestoroch bývalej materskej školy v obci. Okrem pravidelných školení dobrovoľných zdravotníkov, opatrovateliek, prvej pomoci, oceňovania

bezpríspevkových darcov krvi, zabezpečuje aj výhodný rozvoz obedov pre dôchodcov a imobilných v žiarskom regióne. Do Slaskej preto bola premiestnená aj vývarovňa jedál. SČK pravidelne každý rok oceňuje bezpríspevkových darcov krvi a zabezpečuje požičiavanie zdravotných pomôcok pre zdravotne znevýhodnené osoby. Riaditeľkou územného spolku je Alica Jasenáková.

ÚTULOK PRE PSOV

Útulok pre psov s karanténou stanicou v Žiari nad Hronom spravuje od 1. mája t. r. Občianske združenie Strážni anjeli.

Do konca roka 2011 bolo v útulku umiestnených 162 psíkov. Ani jeden psík nebol utratený. Úspešne adoptovali 88 psíkov a 20 zatúlaných psíkov vrátili majiteľom. Každý dospelý psík odchádza do nového domova očkovaný, čipovaný a kastrovaný.

OZ Strážni anjeli organizovalo v r. 2011 za účelom získania finančných prostriedkov na pomoc pre psíkov, ktorí sú umiestnení v žiarskom útulku tri verejné zbierky (z toho jedna je celoročná). Za získané peniaze nakupovali krmivo, liečivá, vakcinácie, obojky, vôdzky, psie búdy a i.

Vďaka podpore sympatizantov si OZ mohlo kúpiť auto a kosačku. Auto im výrazne pomáha pri prevozoch psov na lekárske prehliadky, očkovanie, čipovanie a kastrácie.

DANIELA HANTUCHOVÁ V ŽIARI (15. JÚLA)

Na odovzdávaní zrenovovaných priestorov detského lôžkového oddelenia Všeobecnej nemocnice v Žiari nad Hronom sa zúčastnila slovenská tenistka Daniela Hantuchová. Svojou účasťou podporila humánný čin nemocnice v rámci dlhodobého projektu "Farebné nemocnice".

Slávnostné otvorenie zrekonštruovaného detského oddelenia sa uskutočnilo za účasti riaditeľa nemocnice v Žiari nad Hronom Petra Gnidu a generálneho riaditeľa Oriflame Slovakia Georga Tsarosa.

Projekt "Farebné nemocnice" pomáha rekonštruovať detské oddelenia v slovenských nemocniciach. Vďaka nemu malí pacienti nemajú stiesnené pocity v typicky nemocničnom prostredí. Pekné nové prostredie s farebnou výzdobou a maľbami sa stáva dôležitým faktorom pri liečbe a okrem toho projekt umožňuje aj kúpu nového nábytku, prístrojov a zariadení.

ZMENY V ŽIARSKEJ NEMOCNICI

V roku 2011 investovalo vedenie nemocnice finančné prostriedky najmä do gynekologicko-pôrodnického oddelenia, oddelenia anestézie a intenzívnej medicíny a detského oddelenia.

Súčasťou gynekologicko-pôrodnického oddelenia je už niekoľko rokov aj nadštandardná izba pre rodičky.

Na oddelení anestézie a intenzívnej medicíny, po starom na ARO, pribudli dva nové ventilátory pre umelé dýchanie a jeden anestéziologický prístroj. Vynovená je aj chirurgická zákroková miestnosť pri chirurgickej ambulancii.

Čiastočnými zmenami prešlo aj detské oddelenie. Vďaka sponzorskému daru tam pribudol aj nový nábytok. Nemocnica sa zapojila do celoslovenského projektu „Farebné nemocnice“ a od spoločnosti Oriflame získala nový nábytok pre malých pacientov. Druhý dar získali od spoločnosti Microsoft. Je ním X-box kinect, ktorý spríjemní pobyt detským pacientom.

Pred pár rokmi získala žiarska nemocnica certifikát kvality EN ISO 9001:2008. Certifikácia je zárukou, že normy a zadefinované postupy budú dodržiavané.

Od 1. apríla je opätovne otvorená aj urologická ambulancia, ktorá pred časom skončila svoju činnosť.

V utorok 14. februára sa v žiarskej nemocnici uskutočnila Valentínska kvapka krvi, ktorej sa zúčastnilo 56 darcov.

ŽIARSKA NEMOCNICA ZAČALA S VLASTNÝMI ODBERMI KRVI

Všeobecná nemocnica v Žiari nad Hronom vykonáva od februára 2011 vlastné odbery krvi na hematologicko-transfúznom oddelení. Účelom oddelenia je vytvorenie vlastnej zásoby krvi pre potreby obyvateľov Žiaru a blízkeho okolia, ktorých hospitalizujú v nemocnici. Trvanlivosť krvi po odobraní a spracovaní je maximálne 35 dní. Krv daruje každý mesiac približne 50 darcov.

K občanom, ktorí sa rozhodli darovať krv vo Všeobecnej nemocnici v Žiari nad Hronom, pribudli 3. mája aj poslanci MsZ v Žiari nad Hronom Mária Biesová, Norbert Nagy, Emil Vozár, Rastislav Uhrovič, Martin Sklenka a Peter Dubeň.

XX. DEŇ PRIMÁRA MUDR. JÁNA STRAKU

18. marca 2011 sa uskutočnila v našom meste už 22. konferencia, ktorou si gynekológovia a pediatri zo Slovenskej a Českej republiky každoročne pripomínajú výnimočného lekára a človeka Jána Straku. Organizátormi konferencie boli Slovenská lekárska spoločnosť, Slovenská gynekologicko-pôrodnická spoločnosť, Spolok lekárov Žiar nad Hronom, Nemocnice a polikliniky, n. o., Všeobecná nemocnica Žiar nad Hronom – gynekologicko-pôrodnické oddelenie. Témou konferencie bola Starostlivosť o ženu, matku a dieťa.

18. marca sa konal aj jubilejný X. žiarsky sesterský deň. Témou celoslovenskej konferencie bola Etika – základ moderného ošetrovateľstva. Zúčastnili sa na nej zdravotné sestry z celého Slovenska. Podujatie usporiadali Všeobecná nemocnica v Žiari nad Hronom, Fakulta zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Banskej Bystrici a Regionálna komora sestier a pôrodných asistentiek v našom meste.

NAŠE MESTO NAVŠTÍVIL MINISTER ZDRAVOTNÍCTVA

V rámci svojho pracovného programu navštívil 26. septembra Žiar nad Hronom minister zdravotníctva SR Ivan Uhliarik. Navštívil žiarsku Všeobecnú nemocnicu s poliklinikou, Pastoračné centrum a zúčastnil sa na svätej omši.

Prvoradým predmetom jeho návštevy bolo riešenie situácie na Lekárskej službe prvej pomoci, poskytovanie tejto služby detskými lekármi a stomatológmi.

ZLUČOVANIE ZARIADENÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V celom Banskobystrickom samosprávnom kraji bolo doteraz 45 domovov sociálnych služieb. Vedenie kraja v rámci úspor pristúpilo k ich reorganizácii. Jednou z ciest ekonomickejšieho vedenia zariadení sociálnych služieb v okresoch je ich spájanie. V Žiari nad Hronom sa reorganizácia dotkla troch zariadení: Domova sociálnych služieb Doména, Útulku pre mužov a Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb. Vedenie zlúčeného zariadenia sa nachádza v priestoroch DD a DSS Žiar nad Hronom.

NEZAMESTNANÍ OBYVATELIA MESTA

Mesto Žiar nad Hronom k 31. 12. 2010 malo 9 450 ekonomicky aktívnych obyvateľov. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica pracovisko Žiar nad Hronom k 31. 12. 2011 evidoval v našom meste 1 478 uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje 15,64 % mieru nezamestnanosti. Oproti predchádzajúcemu roku 2010 vzrástol počet nezamestnaných o 16 osôb a miera nezamestnanosti sa zvýšila o 0,17 %. Najviac nezamestnaných bolo v mesiaci jún (1 572).

SOCIÁLNE SLUŽBY V ČÍSLACH

Odbor starostlivosti o obyvateľa prijal počas roka 105 žiadostí o jednorazovú sociálnu dávku, z ktorých 79 vybavil kladne vo forme vecnej dávky v sociálnej pomoci alebo finančnej dávky. Ako neopodstatnené zamietol 29 žiadostí, poskytol 3081 príspevkov na školské stravovanie a 517 príspevkov na školské potreby. Služby stanice osobnej hygieny využilo 194 osôb a charita vo forme šatstva a obuvi bola poskytnutá 144 osobám. Opatrovateľská služba v domácnosti bola poskytovaná priemerne 40 obyvateľom mesta mesačne. Túto službu zabezpečovalo 11 – 14 opatrovateliek. Denné centrum (bývalý klub dôchodcov) malo 194 členov.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

NOVÝ ÚSEK RÝCHLOSTNEJ CESTY

Nový úsek rýchlостnej cesty od Lehôtky pod Brehmi po Šášovské Podhradie v dĺžke 8,373 kilometrov bol otvorený 20. januára. Na slávnostnom odovzdaní tohto úseku sa zúčastnili minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Ján Figeľ, predstavitelia Národnej diaľničnej spoločnosti, zástupca primátora mesta Žiar nad Hronom Peter Antal a ďalší hostia.

S výstavbou tohto úseku sa začalo v novembri 2008, ale územné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť už v r. 2003. V r. 2005 bolo totiž toto rozhodnutie zrušené na základe petície občianskeho združenia Svätokrížsky občiansky spolok SOS. Dôvodom petície bola nespokojnosť obyvateľov bývajúcich v blízkosti plánovanej výstavby cesty s nedostatočnou informovanosťou v procese posudzovania vplyvov stavby na životné prostredie. Na základe tejto skutočnosti sa musel opakovať proces posudzovania, ktorý sa rozdelil na dve časti a následne aj výstavba sa uskutočňovala v dvoch etapách. Prvý úsek od Žarnovice po Lehôtku pod Brehmi bol v dĺžke 9,675 km a druhý úsek od Lehôtky pod Brehmi po Šášovské Podhradie mal dĺžku 8,373 km. Celková dĺžka nového úseku cesty je viac ako 18 km a nachádza sa na nej 10 mostov.

Počas výstavby cesty sa udialo aj niekoľko nepredvídaných udalostí. V decembri 2009 narazil ťahač s bagrom do podpornej konštrukcie nadjazdu pod kaštieľom na Ul. SNP v Žiari nad Hronom. Druhý raz poškodil tú istú konštrukciu kamión. V decembri 2010 spôsobili škody aj povodne.

Nový úsek cesty bol vybudovaný za takmer 109 miliónov eur, z toho 85 % boli prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ a 15 % zo

štátneho rozpočtu.

OZONIZÁCIA VODY V KRYTEJ PLAVÁRNI

V letných mesiacoch sa v krytej plavárni začalo s novým spôsobom úpravy vody v bazénoch – ozonizáciou. Kým dovtedy bola voda chlórovaná, teraz sa 80 % z nej upravuje ozónom. Znamená to, že do vody sa pridáva menej chémie a nezanedbateľná je aj strata chlórového zápachu.

NOVÝ KONATEĽ V TECHNICKÝCH SLUŽBÁCH

Za nového konateľa v Technických službách Žiar nad Hronom, s. r. o. vymenovalo MsZ Petra Antala. Funkciu prevzal 9. mája t. r. V čase jeho nástupu do funkcie mala spoločnosť 48 zamestnancov.

NOVINKY V ZBERE ODPADU

Mesto Žiar nad Hronom je jedným z mála miest a obcí, ktoré triedia viac zložiek z komunálneho odpadu ako je zákonom stanovené. V súčasnosti sa separujú 4 zákonom stanovené zložky ako sú papier, plasty, kovy a sklo. Okrem týchto štyroch povinných zložiek Mesto Žiar nad Hronom triedi aj biologicky rozložiteľný komunálny odpad z údržby verejnej zelene a zelene od občanov mesta bývajúcich v rodinných domoch. Ďalšou známou zložkou sú viacvrstvé kompozitné obaly takzvané tetrapaky (obaly z nápojov, mlieka a iné) a od augusta tohto roku pribudla ďalšia zložka, ktorou je použitý jedlý olej z domácností. V uzamykateľných stojiskách na odpad pribudli špeciálne 240-litrové plastové nádoby na separáciu jedlých olejov. Distribúcia týchto nádob do stojísk začala v Žiari od augusta. Plastové nádoby hneď farby, ktoré boli zakúpené v rámci projektu Intenzifikácia separovaného zberu, boli označené nálepkami, na ktorých sú užitočné informácie o zbere oleja. Pôvodne boli určené na zber kuchynského bioodpadu z domácností, avšak na Slovensku sa nenachádza odberateľ na takýto druh odpadu. Vytriedený bioodpad by tak končil na skládke a jeho samostatný zber by bol zbytočný. To by sa malo zmeniť po vybudovaní Centra zhodnocovania odpadov (CZO). Po jeho výstavbe si bude mesto Žiar nad Hronom vedieť samo spracovať vytriedený kuchynský bioodpad a „premeniť“ ho na bioplyn - CNG. Ten bude slúžiť ako pohon pre zberové vozidlá dovážajúce odpad do CZO, čím sa dodrží princíp trvalo udržateľného rozvoja. Olej môžu separovať aj obyvatelia rodinných domov. V určených termínoch budú olej odvážať zberové vozidlá.

Tým, že mesto Žiar nad Hronom aktívne pracuje na rozširovaní triedenia jednotlivých zložiek z komunálneho odpadu a tento rok pridalo ďalšiu v poradí siedmu zložku do procesu separácie, získalo ocenenie „Mesto s mimoriadnym počínom v oblasti odpadového hospodárstva“.

Vo štvrtok 10. októbra 2011 prevzala spoločnosť Technické služby – Žiar nad Hronom, a. s. cenu Zlatý mravec v kategórii Komunálne odpadové hospodárstvo. Žiarska akciová spoločnosť sa tak stala prvou súkromnou spoločnosťou v histórii súťaže, ktorá vyhrala v tejto kategórii. V minulosti túto cenu získali iba samosprávy. Cenu udeľuje už šiesty rok tím nezávislých odborníkov.

Z dôvodu neklesajúceho počtu čiernych skládok v katastrálnom území mesta sa pristúpilo k razantnejšiemu spôsobu preverovania ich pôvodcov. Každá zistená alebo občanmi nahlásená čierna skládka

nachádzajúca sa pri stojisku, či na inom verejnom priestranstve, sa podrobne preveruje za účasti zamestnanca OŽP, hliadky MsP a v prípade potreby aj aktivačného pracovníka. Zisteným pôvodcom boli uložené blokové pokuty až do výšky 33 eur a odpad museli odstrániť na vlastné náklady. Ak nebola bloková pokuta zaplatená na mieste, pôvodca sa riešil v priestupkovom konaní. Tam je možné uložiť pokutu až do výšky 165,96 eur. V prípade zistenia odpadu uloženého v stojisku mimo zberných nádob je takýto odpad zdokumentovaný správcom dane a príslušnému nájomcovi stojiska je zaslané oznámenie o určení poplatku v zmysle všeobecne záväzného VZN č. 3/2010.

ODPAD V ROKU 2011 V ČÍSLACH

V roku 2011 sa na území mesta vyprodukovalo 5 914 ton odpadu. Na skládke skončilo 4352 ton tuhého komunálneho odpadu. Prevažoval zmesový komunálny odpad v množstve 2617 ton. Objemného odpadu bolo takmer 1 090 ton. Ten sa vytvára najmä v čase konania Dní čistoty v našom meste. Tvorí ho najmä nábytok, posteľe, matrace, koberce, sanita a pod. Medzi ďalšie druhy odpadu ukladaného na skládku patria v menších množstvách drobný stavebný odpad, šatstvo, textilie a odpad z čistenia ulíc. Z uvedeného celkového množstva odpadu uloženého na skládku tvoril 57 ton odpad z čiernych skládok. Na nelegálnych skládkach tvoril 16,5 tony zmesový komunálny odpad a vyše 40 ton objemný odpad, ktorý občania uložili na iné miesta ako je určené vo Všeobecne záväznom nariadení mesta č. 14/2009. Znamená to, že ho vyhodili voľne kdekoľvek na území mesta, k stojiskám na odpadové kontajnery alebo podobne. V mesiacoch apríl a máj 2011 sa uskutočnilo čistenie časti Kortina (takmer 28 ton) a v mesiaci november čistenie čiernych skládok v lokalite pod Šibeničným vrchom (8,8 tony). Náklady na odvoz a likvidáciu odpadu z čiernych skládok v minulom roku predstavujú sumu 4 635,14 eur.

Z dôvodu neklesajúceho počtu čiernych skládok v katastrálnom území mesta sa pristúpilo k razantnejšiemu spôsobu preverovania ich pôvodcov. Každá zistená alebo občanmi nahlásená čierna skládka nachádzajúca sa pri stojisku či na inom verejnom priestranstve sa preveruje za účasti zamestnanca OŽP, hliadky MsP a v prípade potreby aj pracovníka vykonávajúceho aktivačné práce.

REKULTIVÁCIA SKLÁDKY V HORNÝCH OPATOVCIACH

V roku 2008 bola skládka komunálnych odpadov v Horných Opatovciach uzatvorená. Samospráva má zákonnú povinnosť svoje skládky uzatvoriť a zrehabilitovať. Mesto získalo na túto činnosť z Európskych fondov dotáciu vo výške 3,6 milióna eur a v novembri sa začali vykonávať práce, ktoré pozostávajú z viacerých krokov: odpad sa musí premiestniť do tesniacich profilov, na ne sa naniesie 25 cm vrstva ílu, drenážna vrstva a rekultivačná zemina v hrúbke jeden meter, ktorá bude zatrávená. Okolo celého telesa skládky bude odvodňovacia priekopa. Súčasťou projektu je aj 12 odplynovacích studní. Všetky práce vykonáva spoločnosť Metro Stav, ktorá vyhrala verejné obstarávanie.

VÝSADBA STROMOV

V apríli vysadili poslanci mestského zastupiteľstva na Ulici SNP

NA ULICIACH SNP a A. DUBČEKA

smerom na Handlovú 60 smrekov a dekoratívnych listnáčov ako ginko, jarabina a breza. Stromy budú slúžiť ako vetrolamy.

V mesiacoch október a november boli vysadené stromy na Ulici A. Dubčeka. Celú dĺžku pravej strany ulice smerom k Ulici SNP a kratšie úseky na jej ľavej strane teraz krásia jarabiny. Vynechané boli len plochy, pod ktorými sú vedené káblové rozvody.

Ďalších 28 smrekov vysadili aktivační pracovníci za oplotenie areálu Technických služieb s. r. o. na Ul. A. Dubčeka.

ZIMNÁ ÚDRŽBA CIEST

V dňoch 15. a 16. februára bol na území nášho mesta vyhlásený 2. stupeň zimnej pohotovosti. Zamestnanci Technických služieb, s. r. o. deň čo deň sledovali predpovede počasia na webových stránkach. V zimnom období ich zaujímali hlavne snehové zrážky. V noci 15. februára silno snežilo a bolo potrebné zavolať zamestnancov do práce na výkon zimnej údržby. Na odpratávanie snehu musela byť nasadená všetka dostupná technika. Keďže stroje a autá sú z 80-tych a začiatku 90-ych rokov, dochádzalo k častým poruchám. Museli sa vracat' na technické služby a odstraňovať poruchy. Ani napriek tomu, že štyri stroje zostali nepojazdné v dôsledku veľkej záťaže, doprava v meste neskolabovala. Na území mesta sa nestala ani jedna dopravná nehoda. V Žiari je približne 140-tisíc m² ciest a 111-tisíc m² chodníkov. Sneh sa začne odhŕňať, keď ho napadá minimálne 5 centimetrov. Prioritne sa začína s údržbou komunikácií, ktoré zaistujú hromadnú autobusovú dopravu, prízjazd ku zdravotníckym zariadeniam a dopravne nebezpečné miesta (výjazdy z lokalít IBV a Pod vršky). Potom nasledujú ostatné komunikácie, medziblokové priestory, menej frekventované chodníky, parkoviská a odstavné plochy. Slovenská správa ciest udržiava Partizánsku ulicu, Ulicu SNP a Ulicu A. Dubčeka.

ŠPORT

BEH SNP DO VRCHU

25. august patril v Žiari nad Hronom jubilejnému 10. ročníku Behu SNP do vrchu na Šibeničný vrch. Organizovali ho spoločnými silami Mesto, Atletický klub Mestského športového klubu a Centrum voľného času Žiar nad Hronom. Organizačný štáb pretekov viedol Ján Žiak, podujatie sledoval aj konateľ MŠK, poslanec MsZ Norbert Nagy.

Na behu sa zúčastnili bežci od predškolského veku až po dospelých na tratiach od 150 m po 1 800 m. Súťažili aj horskí cyklisti v kategóriách žiactva a dorastu na 1 800 m. Trate viedli po panelovej ceste a v prírodnom teréne. Štart tej najdlhšej bol na Partizánskej ulici pri odbočke na Šibeničný vrch. Všetky kategórie mali cieľ na vrchole Šibeničného vrchu. Celkom odštartovalo viac ako šesťdesiat športovcov. Okrem atlétov žiarskeho AK MŠK pod vedením trénera Miroslava Rybárskeho a cyklistov CK MŠK s trénerom Františkom Sitorom si sily zmerali aj basketbalisti BK MŠK. **Najstarším účastníkom pretekov bol 74-ročný bežec Juraj Cengel z Banskej Štiavnice.**

V kategórii mužov ohlásil svoj víťazný návrat na pretekárske trate po zranení strednotratiar **Peter Kováč** z Lovčice-Trubína, člen domáceho AK MŠK Žiar. Medzi ženami zvíťazila favoritka **Martina Merková** zo Zvolena vo farbách AŠK Grafobal Skalica, bývalá slovenská reprezentantka v behu do vrchu, účastníčka MS a ME v r. 2009. V dorasteneckom veku bola atlétka žiarskeho atletického klubu.

Po skončení pretekov sa na Šibeničnom vrchu rozhorela tradičná partizánska vatra na počesť 67. výročia Slovenského národného povstania a rozozvučali hlasy mužskej speváckej skupiny Sekera.

Z výsledkov:

Muži (1800 m): 1. Peter Kováč (AK MŠK Žiar nad Hronom) 6:51 min, 2. Ľuboš Pavlík (KBBS Turčianske Teplice) 7:05, 3. Patrik Hrotek (Horná Ves, okr. Prievidza) 7:07

Ženy (1800 m): 1. Martina Merková (Grafobal Skalica) 7:43, 2. Marcela Kocholová (AK MŠK Žiar nad Hronom) 9:50, 3. Martina Gabčíková (MKL Kremnica) 10:29

ODVOLANIE KONATEĽA MŠK

Na májovom zasadnutí MsZ v Žiari nad Hronom predložil poslanec Peter Dubeň návrh na odvolanie konateľa MŠK Jána Žiaka. Stalo sa tak po tom, ako o celom chode a štruktúre MŠK rokovala Komisia pre šport a mládež. MsZ odvolanie Jána Žiaka schválilo a ako nový konateľ bol navrhnutý Norbert Nagy.

MESTO JE 100 % VLASTNÍKOM FUTBALOVÉHO KLUBU

Mestský športový klub mal vo Futbalovom klube 49 percent. V máji tohto roku vstúpil s 51 percentami do spoločnosti nový partner spoločnosť STO. Majiteľ tejto spoločnosti však prejavil záujem vystúpiť z futbalovej spoločnosti. Mestu poslal ponuku na bezodplatný prevod na spomínaných 51 percent. Na mestskom zastupiteľstve poslanci odsúhlasili, že za jedno euro berie tento podiel MŠK a stáva sa tak 100-percentným vlastníkom futbalového klubu. Na organizovanie futbalu v Žiari tak zostáva už iba mesto. V súčasnosti je však bez problémov vykrytá iba mládežnícka časť. Otáznik je nad mužskou kategóriou, ktorá je závislá od sponzorských peňazí.

ZVERKO S TITULOM MAJSTRA REPUBLIKY

Domáci žiarsky Cyklistický klub bol organizátorom vrcholného podujatia cyklistov Majstrovstiev Slovenskej republiky v cestnej cyklistike mládeže 2011. V Žiari ostali tri majstrovské tituly.

Majstrom republiky v časovke sa stal časom 14:25 Nicolas Jelža, striebro získal Matej Truban, ktorý zaostal za klubovým spolujazdcom len jednu sekundu. Aj ostatní starší žiaci MŠK podali absolútny výkon. Adrian Foltán obsadil piate, Filip Gašpar siedme, Kristián Zimány ôsme, Matej Foltán trináste, Ján Gajdošík osemnásťte a Henrich Hasch devätnásťte miesto. V kategórii kadetov sa prekvapenie nekonalo.

Víťazstvo a titul Majstra republiky si rekordným časom 12:40 odniesol favorizovaný David Zverko z MŠK Žiar nad Hronom. Vynikajúci výkon podal aj náš Juraj Bellan, ktorý obsadil časom 13:42 piate miesto.

ÚSPECH DAVIDA ZVERKA V TURECKU

Pätnásťročný David Zverko, cyklista CK MŠK Žiar nad Hronom, ktorého tam trénuje František Sitora, sa postaral o bronzovú medailu na XI. európskom olympijskom festivale mládeže v tureckom Trabzone. V časovke na 9 km skončil v 94 - člennej konkurencii tretí. Trojicu našich cyklistov v Trabzone mal na starosti tréner Milan Novosad, ktorý trénoval aj Petra Sagana.

NAJLEPŠÍ ŠPORTOVCI MESTA

V stredu 29. februára si v jednotlivých kategóriách prevzalo cenu 42 jednotlivcov, 4 tréneri a 5 kolektívov. Najviac ocenených bolo v kategórii žiakov, kde si cenu prevzalo 18 športovcov. Osem cien bolo udelených v kategórii dorastencov a päť pre dospelých jednotlivcov. Za minulý rok získali žiarski športovci až 16 titulov majstrov Slovenska, ocenenie si prevzalo 11 jednotlivcov.

Kategória žiakov:

Laura Beňová, Lenka Brodzianska, Nina Jelžová, Martina Tatárová, Michal Výrostko, Natália Rajčanová (Karate klub), Matej Truban, Kristián Zimány, Adrián Foltán (Cyklistický klub), Alex Karkuš (Plavecký klub), Hugo Repáň, Juraj Hrmo (Stolnotenisový klub), Jakub Kadáši (Basketbalový klub), Peter Matejíček (Horolezecký klub) a tanečný pár Stanislav Kubáň a Zuzana Prausová (TŠK Stella).

Kategória dorastencov:

Michaela Ďurišová (Karate klub), Juraj Bellan (Cyklistický klub), Filip Štefanec, Patrik Štefanča (Basketbalový klub), Eva Piatriková (Plavecký klub), Michal Baláž, Vladimír Baláž (Športovo - strelecký klub), Jakub Forgáč (Atletický klub) a tanečný pár Jaroslav Oboňa a Dominika Rošková (TŠK Stella).

Kategória muži – ženy:

Tomáš Král (ŠK Victoria) **Vladimír Buchal** (Atletický klub), **Peter Kováč** (Atletický klub)

Martin Novodomec (Atletický klub), **Peter Antal** (Kulturistický klub)

Kategória majstri Slovenska:

David Zverko (Cyklistický klub), **Nicolas Jelža** (Cyklistický klub), **Karolína Pivarčiová** (Karate klub), **Dominika Veisová** (Karate klub), **Rastislav Štyriak** (Karate klub), **Filip Šulek** (Športovo - strelecký klub), **Martin Hogh** (Športovo strelecký klub), **Luboš Kupec** (Športovo - strelecký klub), **Lenka Hudecová** (Športovo - strelecký klub), **Pavel Okuliar** (Športovo - strelecký klub), **Róber Láska** (Športovo - strelecký klub)

Športový kolektív:

Basketbalový klub – družstvo juniorov pod trénerským vedením Tibora Jányho získalo titul Majster Slovenska. O úspech sa zaslúžili: Rastislav Benedikt, Filip Bulko, Jozef Janovič, Róber Jány, Marian Kysela, Juraj Matúš, Jozef Oravec, Tomáš Plankenbüchler, Jakub Repiský, Peter Schubert, Filip Štefanec, Matej Truben, Maroš Vrtík, Roman Zaľko, Vladimír Kašša, Marek Tenkel a Jozef Tremel.

Karate klub – družstvo starších žiakov – na Majstrovstvách Slovenska sa družstvo umiestnilo na 2. mieste a na Svetovom pohári na 3. mieste. Zloženie družstva: Karolína Pivarčiová, Laura Beňová, Nina Jelžová a Dominika Veisová.

Basketbalový klub – družstvo mladší mini – pod vedením trénera Norberta Nagy a asistenta Jozefa Štábela získalo družstvo 2. miesto

na Majstrovstvách Slovenska v sezóne 2010/2011. O úspech sa zaslúžili: Matúš Dérer, Richard Holička, Samuel Horváth, Timotej Kvapil, Adam Lupták, Viliam Majer, Viktor Mihálka, Tomáš Mokoš, Jakub Nagy, Nora Páleniková, Matúš Šály, Filip Šárközi, Peter Štábel, Marek Vinarčík a Matej Záhorec.

Futbalový klub – družstvo starších žiakov – pod vedením trénera Radoslava Vanku družstvo hráčov narodených v roku 1997 v súťažnom ročníku 2010/2011 zvíťazilo v II. lige starších žiakov skupiny JUH a postúpilo do I. ligy starších žiakov.

Zloženie družstva: Milan Bilický, Denis Ceplák, Fedor Dúbravský, Miloš Foltán, Jakub Gilán, Róbert Henzel, Róbert Hric, Marek Karvaš, Peter Kolláti, Karol Kružlic, Martin Kružlic, Miroslav Líška, Jaroslav Meliš, Michal Murgač, Milan Schmidt, Matúš Sviržovský, Lukáš Šimko, Adam Štefanovič, Richard Tryzna, Miroslav Gregaň, Marek Pittner a Jozef Tóköly. Vedúci družstva – Juraj Štefanovič.

Cyklistický klub – družstvo starších žiakov – družstvo sa v zložení Nicolas Jelža, Matej Truban, Kristián Zimány, Adrián Foltán, Filip Gašpar, Henrich Hasch, Matej Foltán a Ján Gajdošík v hodnotení družstiev v Slovenskom pohári mládeže v cestnej cyklistike za rok 2011 umiestnilo na 1. mieste.

Tréneri mesta:

Tibor Jány (Basketbalový klub) – svoju trénerskú činnosť začal v roku 1986 a venuje sa jej už 25 rokov.

Marián Grúber (Športovo - strelecký klub) – je predsedom Spoločnosti všestrannej streleckej prípravy. Je držiteľom licencie I. triedy pre trénerov a rozhodcov s medzinárodnou pôsobnosťou v oblasti športovej streľby. Je niekoľkonásobným držiteľom I. výkonnostnej triedy a titulu majsterSR v disciplíne ľubovoľná pištoľ a 60 výstrelov.

Ľubomír Striežovský (Karate klub) – začínal ako žiak v žiarskom oddiele a postupne sa zaradil do reprezentácie oddielu a ako dorastenec a muž sa zaradil medzi špičku slovenského karate. Slovensko reprezentoval v športovom zápase kumite. Je niekoľkonásobným majstrom kraja, majstrom SR v športovom zápase aj v súborných cvičeniach. Je trénerom 2. triedy a držiteľom 3. danu. Svoje skúsenosti odovzdáva mládeži, s ktorou dosahuje výborné výsledky v súťažiach.

Mladí karatisti z MŠK Žiar nad Hronom, trénujúci na 4. ZŠ v Žiari nad Hronom a na ZŠ v Hornej Ždáni, opäť zabodovali, keď si zo svetového pohára Grand Prix Hradec Králové doniesli spolu 9 medailí. Súťaž sa konala v dňoch 23. - 24. apríla a stretlo sa na nej 700 pretekárov z 20 štátov.

Staršia žiačka Timea Trokšiarová si domov odniesla veľký pohár. V konkurencii 91 klubov sa pretekári zo žiarskeho MŠK umiestnili na 17 mieste.

FK ŽIAR NAD HRONOM POSTÚPIL DO TRETEJ LIGY

Spoločný tím Žiar nad Hronom – Ladomerská Vieska vybojoval v jesennej časti súťaže 1. miesto a dostal sa na čelo tabuľky.

Futbalisti A mužstva MFK Revúca odohrali 19. júna zápas 26. kola IV. ligy Juh muži proti mužstvu FK Žiar nad Hronom - Ladomerská Vieska. Žiarčania víťazstvom potvrdili vedúce miesto v tabuľke.

Zabezpečili si tak postup do tretej ligy.

Na prvom mieste v tabuľke II. ligy boli v apríli aj futbalisti - starší žiaci.

BEH SNP DO VRCHU

25. august patril v Žiari nad Hronom aj jubilejnému 10. ročníku **Behu SNP do vrchu** na Šibeničný vrch pod organizátorskou taktovkou mesta, Atletického klubu Mestského športového klubu (AK MŠK) a CVČ Žiar.

KLUB SLOVENSKÝCH TURISTOV ZH

Klub slovenských turistov oslávil v tomto roku 60. výročie svojho založenia. Klub vznikol pri ZSNP Žiar nad Hronom. Na jeho čele sa vystriedalo veľa nadšených turistov ako boli Ján Škoda, Elena Nagyová, Adam Moška, Peter Olejarník a Ľuboš Lupták. Od 1. mája 2011 za prezidenta klubu bol zvolený Róbert Maroši, ktorý vedie aj cykloturistický oddiel KST.

POČASIE

JANUÁR

Po mrazoch v decembri, ktoré dosahovali mínus dvanásť stupňo, sa v januári oteplilo. Denné teploty boli tesne pod nulou, ale nočné dosahovali mínus 10 až mínus 13 stupňov.

Koncom januára bolo v našom meste zaznamenané slabé zemetrasenie.

FEBRUÁR

Nočné teploty klesli aj na -15°C , denné -4°C , 21. februára slabo snežilo.

MAREC

Začiatkom marca slabo snežilo, aj 10. – 11. snežilo, potom sa oteplilo. Prvý jarný deň 21. 3. bol slnečný s teplotou 10°C , ale noci zostali stále chladné až mrazivé.

APRÍL

Bol zo začiatku typicky aprílový, prevažne chladný s vetrom, od polovice sa oteplilo, bolo slnečno $13 - 22^{\circ}\text{C}$, ku koncu mesiaca sa mierne ochladilo, občas pršalo.

MÁJ

Začal chladným vetristým týždňom, druhý týždeň už teploty dosiahli až 26°C . Traja zamrznutí muži Pankrác, Servác, Bonifác tohto roku neprišli. Posledné dva týždne priniesli popoludňajšie búrky.

JÚN

Pekné teplé počasie sa striedalo so zrážkami.

JÚL

Bol veľmi upršaný, bolo len niekoľko slnečných dní.

AUGUST

Veľmi teplo. Druhý a tretí augustový týždeň boli teploty nad 35°C .

SEPTEMBER

Denné teploty neklesali pod 20°C .

20Bola nádherná slnečná jeseň. Teploty dosahovali vyše 20°C .

OKTÓBER

Podobne ako v septembri. Bola nádherná slnečná jeseň.

NOVEMBER

Bol bez zrážok. Teploty takmer neklesli pod nulu.

DECEMBER

Denné teploty sa pohybovali od +4 do -4° C. Vianoce boli viacmenej na blate. Trošku snežilo, ale sneh sa rýchlo topil.

KLIMATOLOGICKÝ PREHĽAD ZA ROK 2011

Mesto Žiar nad Hronom	Atmosferické zrážky Úhrn (mm)	Teplota vzduchu Priemer (° C)	Teplota pôdy v hĺbke 5 cm Priemer (° C)	Slnecný svit (h)	Max. výška sneh. pokrývky (cm)
Január	17	-1,3	0,5	69	12
Február	9	-0,5	-0,2	97	9
Marec	42	5,7	5,0	188	1
Apríl	14	12,4	11,2	207	
Máj	108	15,2	16,1	314	
Jún	147	18,7	20,0	198	
Júl	173	19,0	20,6	189	
August	38	20,4	22,0	266	
September	4	16,9	17,6	252	
Október	18	8,9	10,0	115	
November	0	2,6	4,4	71	
December	55	1,5	2	25	2

MIMORIADNE UDALOSTI A ZAUJÍMAVOSTI**ŠKÔLKA A DETSKÉ
JASLE MUSELI
ZATVORIŤ KVÔLI
HADOM**

V materskej škole a detských jasliach na Sládkovičovej ulici čakali v mesiaci marec na zamestnancov niekoľkokrát nepozvaní návštevníci. Pri rannej kontrole budovy tu pracovníčky v priebehu dvoch týždňov objavili niekoľkokrát hady. Mesto ako prevádzkovateľ predškolských zariadení sa preto rozhodlo toto zariadenie dočasne uzatvoriť. Deti z materskej školy a jaslí boli premiestnené do iných predškolských zariadení a v letných mesiacoch prešla budova kompletnou rekonštrukciou (zateplenie, výmena okien ...). Po ukončení rekonštrukčných prác sa hady v škole už nevyskytli.

Odborníci na plazy z bojnickej a košickej ZOO skonštatovali, že išlo pravdepodobne o mláďatá užovky vodnej alebo obojkovej. Mláďatá merali približne 30 cm a v budove našli úkryt po narušení ich pôvodného ekotopu rozsiahlou stavebnou činnosťou v okolí materskej školy.

**LÍŠKA V ULICIACH
MESTA**

V januári sa v žiarskych uliciach viackrát potulovala liška. Vidávali ju na Ul. A. Dubčeka pri kontajneroch, kde asi hľadala potravu. Pretože u takýchto zvierat je veľmi pravdepodobný výskyt besnoty, Obvodný

lesný úrad v Žarnovici vydal povolenie na jej odstrel.

STAVANIE MÁJA

Stavanie mája 30. apríla na novom žiarskom námestí sa prvýkrát v histórii nezaobišlo bez technickej pomoci. Tradičného postupu pri zdvíhaní jarného symbolu sa Žiarčania vzdali z bezpečnostných dôvodov, pretože máj bol príliš ťažký. K dobrej nálade na námestí prispela mužská spevácka skupina Sekera a atmosféru dopĺňal jarmok ľudových remesiel, predaj medoviny a oštiepkov.

POVODEŇ

V mesiaci júli sa v žiarskej oblasti „liali“ dlhotrvajúce dažde. Spôsobili veľké škody v **Šášovskom Podhradí**. Dvadsiateho júla bola táto časť mesta zaplavená vodou, bahnom a nánosmi z miestneho Istebného potoka. Problémy mali aj v miestnej časti Píla v okolí Rudnického potoka. Šášovské Podhradie bolo takmer odrezané od sveta, pretože po miestnej komunikácii tiekol veľmi silný prúd vody. Ľudia iba bezradne stáli a pozerali, ako sa po ceste valí voda z potoka. Potok sa začal vylievať približne o jedenástej hodine doobeda. Ešte aj hodinu po jeho vyliatí nemali žiadne správy o spoluobčanoch z hornej časti. Obyvatelia, ktorí bývajú hneď na začiatku Šášovského Podhradia stihli aspoň čiastočne vypratať dvory. Voda sa však za veľmi krátky čas dostala k domom a zaplavila pivničné priestory a záhrady. Na odstraňovanie vody, bahna a naplavenín už potom nestačili ľudské ruky a na rad prišli ťažké mechanizmy z Technických služieb, s. r. o. Žiar nad Hronom. Bolo potrebné vyťahovať zapadnuté autá, odčerpávať vodu z dvorov a v neposlednom rade dostať sa do hornej, najviac zaplavenej časti.

Veľká voda sa prevalila aj cez areál ZSNP, a. s. v Žiari nad Hronom. Neprišla však od Hrona, ako by sa predpokladalo, ale od Štiavnických vrchov. Na Priemyselnej ulici, ktorá je v blízkosti závodu, stúpila voda za 10 minút na 20 až 30 cm. Zaliala aj autobusové nástupište pred hlavnou vrátnicou ZSNP.

Najväčšie problémy spôsobila voda v Spoločnosti Remeslo Strojál. Zaplavilo tam väčšiu časť výrobných priestorov a energostanicu. Museli dočasne prerušiť výrobu.

ODSTRÁNENIE ČIERNEJ SKLÁDKY

Mesto Žiar nad Hronom odstránilo 29. novembra v časti Pod šibeničným vrchom čiernu skládku odpadu, ktorá pripomínala rozširujúcu sa nelegálnu osadu. Skládku vznikala od jari t. r. a jej pôvodcami boli neprispôsobiví obyvatelia.

Mesto najskôr vyzvalo majiteľku pozemku, aby ho dala do poriadku. Majiteľka však oznámila, že to, čo na ňom vzniklo, vzniklo bez jej súhlasu a proti jej vôli a požiadala Mesto, aby jej pozemok pomohlo vyčistiť od nežiaducich objektov.

Po vzájomnej dohode sa s prácami začalo 29. novembra ráno. Skládku tvorilo päť väčších objektov, v ktorých sa zdržiavali neprispôsobiví obyvatelia. Tí boli vopred a počas celého mesiaca upozorňovaní, aby opustili súkromný pozemok. Keďže nešlo o žiadne povolené stavby a ľudia sa tam zdržiavali protizákonne, Mesto vyhodnotilo tento stav ako čiernu skládku a rozhodlo sa ju odstrániť.

Podľa primátora mesta Ivana Černaja je to len výsledok nezodpovednej

politiky všetkých vlád, ktoré na Slovensku za ostatných 20 rokov pôsobili a tzv. Rómsky problém riešili len na papieri. „Situácia na Slovensku dospela tak ďaleko, že na váš pozemok pritiaľnu cudzí ľudia s doskami a iným odpadom a usadia sa tam. Keďže ide o nezákonné hromadenie odpadu na cudzom pozemku, jediná alternatíva ako urobiť poriadok, je odstrániť vzniknutú čiernu skládku, pretože to všetko, čo vám tam navozia, nie je nič iné ako nelegálny odpad,“ vyjadril sa primátor.

MOTORKÁRI OBSADILI ŽIAR

2. apríla viac ako tristo motorkárov z celého Slovenska ochromilo dopravu v meste. Stretnutie bolo pôvodne plánované ako bežné otvorenie motorkárskej sezóny a usporiadatelia počítali s účasťou približne 50 účastníkov. Bolo ich však šesťnásobne viac. Kapacita parkoviska "pri Kockách", na Ulici SNP, už po chvíli nestačila pre hufy motorkárov.

Po štarte, posunutom takmer o hodinu, motorkári vyrazili na jazdu po meste a okolitých obciach. Trasa viedla cez Dererov mlyn, Janovu Lehotu, Slaskú, Kosorín a Lutilu do Žiaru, odtiaľ do Hliníka nad Hronom a naspäť. Akcia sa skončila pri guláši a rockovej formácii Rock is back z Handlovej.

POUŽÍVANÉ SKRATKY

MŠK	– mestský športový klub
AK MŠK	– atletický klub
BK MŠK	– basketbalový klub
CVČ	– Centrum voľného času
KST	– klub slovenských turistov
ZnZHŠ	– združenie na záchranu hradu Šášov
DD	– domov dôchodcov
DSS	– domov sociálnych služieb

Z HISTÓRIE MESTA A JEHO OBYVATEĽOV

PRÍLOHA KRONIKY MESTA ŽIAR NAD HRONOM ZA ROK 2011

MLYN PRI BISKUPSKOM KAŠTIELI

Mlyny sa na území Slovenska, teda v Uhorsku, sa začali stavať v 11. storočí, najmä na dolných tokoch riek Hrona, Nitry, Žitavy, Váhu, Ipľa, Malého a Veľkého Dunaja. Jedným z nich bol aj mlyn pri biskupskom kaštieli vo Svätom Križi nad Hronom vybudovaný koncom 18. storočia (1777). V roku 1874 bolo na Slovensku 3796 mlynov.

Po celé storočia boli mlyny poháňané výlučne vodou pomocou vodného kolesa, na ktoré prúdil tok vody zospodu alebo zvrchu. Vrchný pohon mali mlyny na horných tokoch riek a spodný na dolných tokoch riek. Zaujímavosťou mlyna vo Sv. Križi bola skutočnosť, že nebol vybudovaný ani na jednej zo spomínaných riek, ale na odrazenom Lutilskom potoku. Mlynársku usadlosť obyčajne tvorila technická časť mlynu a byt mlynára. V súpise majetku Svätokrížskeho panstva z roku 1807 sa hovorí, že mlyn na potoku Lutila melie na šiestich kameňoch. Je postavený z tvrdého materiálu a má štyri izby, kuchyňu, komoru, dreváreň, šopu, dve stajne, z toho jednu pre 10 kusov rožného statku a druhú pre 40 kusov oviec. K mlynu patrila aj rozsiahla záhrada.

Majetok biskupstva, ktorým bol aj mlyn, bol pravidelne prenajímaný a tak nás môže zaujať zmluva z roku 1839, ktorú uzatvorilo Panstvo s istým Františkom Santorisom (mlynárskym majstrom a jeho manželkou). Môžeme povedať, že to bola excelentná zmluva. Mlyn mal prenajatý na 6 rokov (1840-1846) a mlynár musel odovzdávať Panstvu určité množstvo múky, vykúpiť troch chudých bravov (ak by Panstvo nechcelo bravy, musí zaplatiť 147 zlatých) a dodať 147 vajec pre biskupskú kuchyňu. Bol povinný robiť pre Panstvo aj tesárske práce. V zmluve bola aj dôležitá podmienka, že tretinu z ročnej árendy dá mlynár na nové kamene a musí sa vzorne starať o údržbu mlyna, samozrejme na vlastné náklady, vzniknuté škody musí sám nahradiť a ak by kráľ zvýšil dane, tak isto ich bude sám a z vlastného platiť. Zmluva má ešte niekoľko výhod pre Svätokrížske Panstvo, ale veľmi podstatná a zaujímavá je podmienka, že po uplynutí nájomnej zmluvy odovzdá mlynár mlyn vybielený (teda vymaľovaný) a zariadenie musí byť v bezchybnom stave. V závere je stanovené, že mlynár musí zložiť kauciu 50 zlatých a za plnenie zmluvy ručí celým svojím majetkom.

Na prelome 19. a 20. storočia bolo v mlyne namontované dynamo, ktoré vyrábalo elektrickú energiu pre biskupský kaštieľ a okolité správne budovy. Žiaľ nie je známe, v ktorom čase tu boli spomínané technické zariadenia demontované.

V roku 1950 prešiel kaštieľ aj s mlynom do rúk štátu, celkom konkrétne plány s jeho využitím mali vtedajšie Reštaurácie a jedálne. Osudným dňom pre mlyn sa stal 21. máj 1990, kedy mlyn podpálil občan zo Žiaru nad Hronom 19 ročný Pavel H. Po veľkom devastujúcom požiari bol natoľko zničený, že z neho zostali len trčiace múry s narušenou statikou. Skončila sa 223-ročná história priemyselnej pamiatky, takej zaujímavej pre naše mesto.

(Richard Kafka)

ODKIAĽ SA VZALO POMENOVANIE POD KORTINOU

Dnes už s úplnou samozrejmosťou nazývame Pod Kortinou časť mesta nachádzajúcu sa pod najstaršími bytovými domami v meste od ulice Hutníkov smerom k rieke Hron. V minulosti tam bola záhradkárska osada so záhradnými chatkami, príjemné prírodné prostredie, studnička, lúky a čistá voda v Hrone. V Hrone sa kúpavalo a noví obyvatelia vznikajúceho sídliska si tu vytvorili „rekreačnú oblasť“. Na okraji novovznikajúceho sídliska pri Sv. Kríži nad Hronom bola reštaurácia – krčma, ktorú volali Kortina. Predpokladá sa, že pomenovanie mohla dostať podľa talianskeho mestečka Cortina de Ampezzo, kde sa v roku 1956 konali zimné olympijské hry, z ktorých boli televízne prenosy.

V tom čase mali silnú organizáciu žiarski motoristi. Veľmi obľúbený a rozšírený bol najmä v motocyklový šport na dráhe i v teréne. Výnimkou neboli ani motokáry. Práve na stráňach a rôznych jarkoch v okolí Kortiny bola vytvorená motokrosová trať, ktorá dokázala niekoľko razy do roka prilákať pretekárov z celého Československa.

Reštaurácia zanikla kedysi v sesťdesiatych rokoch a jej budova bola prerobená na výrobu plyšových hračiek.

Miestna časť „Pod Kortinou“ v Žiari nad Hronom je, žiaľ, dnes trochu smutne známa. Vytvorili si tu osadu ľudí, prevažne Rómovia, ktorí z rôznych príčin zostali bez trvalého bývania. Žije ich tam 350 – 400. Vystriedali obyvateľov záhradných chatiek a nastavali si veľa nových obydľí, prevažne chatrčí bez vody a elektriny. Ich život sa vrátil o niekoľko desaťročí späť a obraz pokojnej rekreačnej oblasti Žiarčanov zostal len v spomienkach skôr narodených ľudí.

(Richard Kafka)

ZITA STRNADOVÁ-PARÁKOVÁ

Zita Strnadová - Paráková bola jedinečná klavírna virtuózka a organizátorka hudobného života v celoslovenskom meradle. Rodáčka z Čachtíc študovala hudobnú vedu v rokoch 1933-1936 na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Špeciálnu hru na klavír študovala v Prahe u významného majstra prof. V. Kunza. V Prahe začala aj koncertovať. Jej koncertná činnosť vrcholila v rokoch 1946-1948 premiérovým predvádzaním diel slovenských skladateľov J. Cikkerera a E. Suchoňa, nahrávala pre slovenský rozhlas v Bratislave, rozhlas v Budapešti aj v Prahe. Zita Strnadová – Paráková bola v tomto období, ako aj v celom svojom živote, mimoriadne aktívna, ale možno jej vrcholným dielom bolo uvedenie Cikkerovho Konzertina s Českou filharmóniou a nie menej významné boli aj koncerty so Slovenskou filharmóniou v Berlíne a Budapešti. Jej činnosť bola mimoriadne bohatá a nedá sa ani komplexne vymenovať.

V r. 1951 poveril minister Ťažkého priemyslu v Prahe Ing. Karola Strnada, manžela p. Zity Strnadovej-Parákovovej, riadením výstavby hlinikárne vo Sv. Kríži nad Hronom. Stal sa tak skutočne prvým odborníkom nielen na výstavbu nového závodu, ale aj na výrobu hliníka. Pani Zita Strnadová-Paráková nasledovala svojho manžela do Sv. Kríža nad Hronom, ktorý bol v tom čase len väčšia dedina plná zablatených ciest a stavebných robotníkov. Vynikajúca klavírna umelkyňa začala v našom meste organizovať najmä výchovné koncerty a jej zásluhou práve v Žiari nad Hronom odzneli v premiére cykly piesní viacerých slovenských autorov. Už v roku 1959 sa jej podarilo založiť Ludovú školu umenia, samozrejme nielen pre hudobné vzdelávanie. Pre začínajúce, dynamicky sa rozvíjajúce priemyselné mesto to bol veľmi dôležitý impulz na výchovu mládeže. Táto škola určite ovplyvnila život mnohým z jej absolventov. Najväčší úspech však dosiahli jej žiačky Vilma Lichnerová, ktorá ako prvá Slovenka absolvovala Čajkovského konzervatórium v Moskve a úspešná hudobná skladateľka Silvia Bodorová žijúca v súčasnosti v Prahe.

V roku 1961 založila v Žiari nad Hronom veľmi úspešný Klub priateľov a milovníkov umenia, ktorý sa zameriaval na pravidelnú koncertnú činnosť.

Veľmi dôležitá bola aj publikačná činnosť p. Zity Strnadovej – Parákovovej, či to už boli hudobné učebnice, alebo najrôznejšie články v odborných časopisoch. V európskej encyklopédii zo sedemdesiatych rokov bola uvedená ako významná klavírna virtuózka a bola tam v tom období uvedená ako jediná zo Slovenska.

Mesto Žiar nad Hronom vyjadrilo úctu svojej významnej obyvateľke tým, že jej meno nesie Základná umelecká škola Zity Strnadovej - Parákovovej na Jilemnického ulici.

(Richard Kafka)

KAPLNKA NA SKALKE

Ku vzniku kaplnky sa viažu rôzne legendy. Jedna hovorí, že ju dal postaviť svätokrížsky farár František Hajnovič v rokoch 1709 - 1711 po návrate z kuruckého zajatia v Haliči, do ktorého upadol za protestovanie proti drancovaniu obyvateľstva Rákocziho vojskom v rokoch 1703 až 1706. Iná verzia hovorí, že sa Hajnovičovi splašil kôň na Šibeničnom vrchu a zastal tesne na hrane rokliny, preto dal vystavať svätýňu Panne Márii ako vďaku za záchranu svojho života. Avšak podľa kázne Michala Chrásteka z roku 1882 (ktorá vyšla v Literárnych listoch v prílohe Kazateľňa) pri príležitosti posvätenia obnovej kaplnky, bola v okolí Svätého Kríža v rokoch 1709 a 1710 rozšírená morová epidémia. Z vďaky za to, že sa jej Sv. Kríž vyhol, vybudoval farár Hajnovič kaplnku navštívenia Panny Márie. Isté však je, že táto votívna (ďakovná) modlitebňa je zasvätená Panne Márii ako prejav vďaky a úcty. V minulosti sa v nej konali trikrát do roka verejné sväté omše a počas celého roku slúžila ľuďom ako miesto, kde mohli prosiť o rôzne milosti. Michal Chrástek, ktorý pôsobil vo Svätom Kríži, ju veľmi rád navštevoval a slúžil v nej sväté omše. Na chválu Panny Márie pri spomínanej príležitosti posvätenia kaplnky v roku 1882 zložil hymnu „Skalko vřšku spanilý, venovaný Márii!“, ktorá sa spievala pri každej bohoslužbe na Skalke.

Zaujímavosťou je, že v časoch socializmu sa vraj využívala aj na tajné krstenie detí, keďže vtedajší režim zakazoval akékoľvek cirkevné obrady členom komunistickej strany. Kaplnka bola od svojho vzniku dvakrát rekonštruovaná, v rokoch 1882 a 1995. Dnes by opäť potrebovala zrenovovať, vandali a zloději zanechali za sebou zničené steny a dvere. Našťastie, sochu Madony, ktorá bola objavená v kaplnke v roku 1967, sa podarilo zachrániť pred ukradnutím a dnes je vystavená v Slovenskej národnej galérii v Bratislave. Od roku 1995 sa vôbec nevyužíva, iba pustne a chátra.

Takto ju opísal Ing. Richard Kafka: „Bolo to v jeden krásny, slnečný, letný deň roku 1963. Vtedy sa znenazdajky sústredili mračná nad bývalými Hornými Opatovcami a po 15 minútovom daždi sa začala valiť voda do závodu cez hlavnú vrátnicu. Zaujímavé bolo, že v Závode SNP skoro ani nepršalo. Prvé začali plávať autá, no v tom čase ich bolo na parkovisku málo.

Najväčšie škody nastali vytopením telefonickej ústredne, ktorá vtedy predstavovala zložité a náročné zariadenie, bolo to ešte na báze relátok (podľa predpisov z tých čias a s ohľadom na neustálu vojnovú hystériu musela byť ústredňa vybudovaná pod úrovňou okolitého terénu). Vytopený bol aj archív a sklad civilnej obrany, t. j. všetky suterénne miestnosti v administratívnej budove závodu. Voda ďalej postupovala a vytopila prevádzku Opravy a údržba (terajšie Remeslo-Strojal). Tu už však nemala takú mohutnosť, ale všetky kanály s elektroinštaláciou boli plné vody. Samozrejme, že aj podlahy boli pod vodou a je zaujímavé, že sme nedokázali robiť žiadne opatrenia, aby voda nevnikla do veľmi rizikovej elektrolyzy. Kulminovala len niekoľko centimetrov pred vniknutím do elektrických kanálov. Cesta bola zničená a neustále po nej tiekla voda a preto bol odchod z prevádzok a príchod do práce organizovaný tak, že k betónovému plotu boli z oboch strán pristavené rebríky pre zamestnancov.

Keď voda opadla, nasledovala likvidácia škôd. Archív sa musel celý rozobrať a sušil sa rôznymi, častokrát primitívnymi, prostriedkami vyrobenými na tento účel. Na mnohých archívnych spisoch vidieť následky povodne aj po 48 rokoch. Protichemické prostriedky zo skladu Civilnej obrany boli do značnej miery zničené. Najväčšie problémy boli s telefónnou ústredňou. Celý závod bol bez telefonického spojenia, pritom rizikovosť pracovísk nemusím ani zdôrazňovať, stačí spomenúť prácu s tekutým kovem a všade číhajúce nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom. Takáto situácia trvala jeden rok, alebo aj viac. Na celú Elektrolyzu, ktorá mala viac ako 1000 zamestnancov boli v prvej etape nainštalované dva telefónne prístroje, z ktorých sa dalo telefonovať mimo závodu (s manuálnym prepájaním). Jeden aparát bol u vedúceho prevádzky a jeden v meniarni, ktorá zásobovala výrobu hliníka elektrickou energiou. Vnútorne spojenie v závode neexistovalo. Mnohé problémy, ktoré sa predtým vybavovali telefonicky, sa museli riešiť osobne. V závode sa zaviedli bicykle, ktoré boli riadne označované. Súkromné sa nesmeli používať. Na základe týchto skúseností bol na ochranu suterénnych priestorov administratívnej budovy vybudovaný ochranný múrik vysoký jeden meter, ktorý preukázal svoje opodstatnenie práve v týchto dňoch po 48 rokoch.